

AARHUS UNIVERSITET

”Jeg søgte en vild oplevelse, og det fik jeg.”

Læs om Paradise Hotel side 12–13

UNivers

#2

15. mar. 2010

News in English

Get closer to Aarhus University. Read the news summary for international staff on page 2, and the summary for international students on **PAGE 23**

Aftener i paradiset?

Når reality-showet Paradise Hotel løber over skærmen, sidder både studerende og ansatte limet til skærmen. Læs hvorfor og mød en AU-deltager.

SIDE 12-13

Stadig cpr-numre på nettet

Kun den enkelte medarbejder kan forhindre, at personlige AU-oplysninger ender på nettet.

SIDE 8

Obduktioner handler om håndlag

Selv det mest grænseoverskridende arbejde bliver hverdag, fortæller to retsmedicinske teknikere på Aarhus Universitet.

SIDE 14

De engagerede pessimister

Hvorfor er grundstemningen blandt forskere ofte negativ og pessimistisk, når de samtidig er meget glade for og engagerede i deres arbejde?

SIDE 16

”Videnskabernes træ” smykker hovedbygningen på Nordre Ringgade og har et symbol for hvert af de fem oprindelige AU-fakulteter. Skal det også opdateres? Modelfoto: Lars Kruse/AU-foto

Fusion for real

Et Aarhus Universitet med færre hovedområder og færre institutter. Målet med den faglige udviklingsproces er mere tværfaglighed.

Af Bjørg Tulinus,
Ida Hammerich Nielson og
Kristian Serge Skov-Larsen

univers@au.dk

”AU søger imod en struktur med så få organisatoriske enheder som muligt. Fra de nuværende ni hovedområder til tre til fem? Fra de nuværende cirka 70 institutter og centre til 25-30?”

Sådan står der i oplægget til den nystartede ”faglige udviklingsproces”, som rektoratet sendte ud den 8. marts. Frem til den 17. juni skal dekaner, centerledere og medarbejdere diskutere, hvordan universitetet finder sin bedste og mest fremtidssikre form. Derefter bliver beslutningen placeret på bestyrelsens bord. Men det ligger fast, at

universitetet går mod færre hovedområder og færre institutter.

– Dekanerne og bestyrelsen bager op om en ny struktur med færre hovedområder. Det er tre år, siden vi fusionerede, og nu må vi se, om der er noget, vi kan gøre bedre. Vi skal prøve at skabe nogle enheder, hvor man bryder grænserne og skaber rum til mere kreativitet, inspiration og større frihed, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Formålet med processen er blandt andet at udvikle stærke og koncentrerede forsknings- og uddannelsesmiljøer, så universitetet fremover bedre kan tiltrække eliteansatte og -studerende og samtidig står stærkere i kampen om både de nationale og internationale bevilninger til forskningen.

International hjælp

En række andre europæiske universiteter har allerede været igennem lignende processer, men Aarhus Universitet er det første danske universitet, der nu kaster sig ud i en så gennemgribende forandring. Derfor har universitetet også hentet hjælp hos to udenlandske konsulenter.

Den ene, den engelske professor Quentin Thompson, mener bl.a., at Aarhus kan forbedre sig på tværfagligheden.

– Det er problematisk, at det er så svært for studerende at kombinere forskellige fag på universitetet. Arbejdsmarkedet efterspørger i stigende grad tværfaglighed, og Aarhus Universitet – og andre danske universiteter – er bagud på dette punkt, siger han.

Kan gå ud over effektiviteten

Ifølge det foreløbige oplæg til processen kan hele arbejdet og den efterfølgende omstrukturering nemt komme til at tage flere år. Og et så omfattende projekt risikerer at gå ud over medarbejdernes effektivitet

i en periode, slår professor Finn Frandsen fra Handelshøjskolen fast.

Han forsker bl.a. i, hvordan ledelsen styrer og kommunikerer en virksomhed igennem forandringsprocesser.

– Det er klart, at hvis medarbejderne bliver usikre på både deres egen fremtidige placering og på organisationens fremtidige struktur, skaber det en masse snak i krogene, som i sidste ende kan betyde, at vi i en periode får skrevet færre artikler og ansøgninger og planlagt mindre undervisning. Det er en pris, man som ledelse skal være parat til at betale for forandring, siger han. ■

Hvad mener du?

Hvad mener du om den faglige udviklingsproces? Skriv din kommentar på www.au.dk/univers

Fra onsdag kan du læse mere om hele processen på www.medarbejdere.au.dk/fu

Aarhus in the European top ten

Aarhus University (AU) has a good chance of becoming one of the top ten universities in Europe, says vice-chancellor Lauritz B. Holm-Nielsen.

"Copenhagen has a slight lead on us in the tables at the moment. But if you look at our size and number of students, we're roughly at the same level," he says.

AU has nearly 5,000 students from outside Denmark, and is working to improve the framework of the international study environment in Aarhus.

"We have both the potential and the framework to reach the top ten – preferably alongside other Danish universities. But this will require the government to continue to invest in research and education," says Lauritz B. Holm-Nielsen.

Private university put on hold

The new Danish Minister for Science, Technology and Innovation, Charlotte Sahl-Madsen, is not planning to continue her predecessor's plans to set up a private, fee-paying Danish university.

"I'd rather spend my energy on the exciting options contained in our government programme, and on the evaluation of the University Act. But I'm happy to consider the question of a private university – for instance if a university from abroad is interested in setting up a university in Denmark," says the minister.

Foto: Søren Hylting

A slimmer university in future

Aarhus University is changing. A new process has been set up to find out how the university can ensure more collaboration between all its different degree programmes and institutes.

By Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Aarhus University has recently launched what it calls a "subject development" process, which will probably lead to fundamental changes in the university's structure.

One of the provisional benchmarks of the process is that the nine main academic areas (Aarhus University's term for faculties) should be reduced to between three and five. The number of institutes and centres will also be reduced considerably. One of the aims of slimming down the university is to get researchers and degree programmes to collaborate more efficiently across the old borders that used to separate the institutes and faculties.

Two international consultants are helping to facilitate this process of development at Aarhus University. One of them is the British professor and consultant Quentin Thompson, who has worked with the process of change at universities all over the world, and the other is Sachi Hatakenaka.

What's your role in this process?

Our job is to spot what you do

well, what you could do better, and not least how you can improve. We can help by providing an external angle on Aarhus University. Some of the things you do here are based on tradition ("That's how we've always done things in Aarhus", you might say). Which is why it's a good idea for outside experts to come along occasionally and ask questions about the way you do things.

What have you done so far?

We've been in Aarhus twice before and spoken to about 60 people: deans, heads of department, the vice-chancellor's office, academics and administrative staff. We asked them about their jobs, which gave us a good idea of the way the university works. Then we went home and did some thinking, and now we're back in Aarhus to test our ideas on the same people.

Can you give us an example of these ideas?

It's a problem that the students here find it hard to combine various subjects at the university. These days the labour market is looking increasingly for inter-disciplinary

skills – but Aarhus University and other Danish universities are lagging behind in this respect. If Aarhus University is to be a world-class teaching institution, you need to keep up with the changes taking place in teaching in the rest of the world. At the moment you are not competing globally as far as education is concerned. The question is why this is the case and what you can do to change it.

You've changed countless universities all over the world. How is Aarhus University different?

I don't know any other universities that have been through so many mergers simultaneously. These mergers make the process of change different and harder. The big question is how you can organise the university to ensure that you get the most out of all the subject areas that are to be found here. The size of the mergers makes it vital for Aarhus University to think about its identity. The mergers shouldn't just involve incorporating new units or reorganising the university – they also give the university a clear opportunity to reinvent itself. ■

Warning: Don't use your CPR number on the net!

Even though our researchers and administrative staff have learned to take greater care, it is still possible to find the Danish CPR numbers of AU staff on the internet.

By Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Seven Danish CPR numbers of named AU staff and students.

That was what the *UNivers* editorial staff found after a couple of hours on various internet search engines.

Two CPR numbers were found in research applications, while the rest were found in CVs and lists of publications – apart from one, which was found in an official PowerPoint presentation produced by an administrative department.

But even though it is a problem that confidential data about AU staff can still be found on the net, in general the situation has improved a great deal, says Mads R. Dahl, an assistant professor at the School of Public Health. He has been researching the field of data security in the health sciences for a number of years now.

"There will always be some sensitive personal data about university staff available on the net. Files can be copied very quickly; and unless you focus 100 per cent on this issue, things go wrong. But

having said that, I'd like to underline that people's awareness of data security has grown a great deal since we started our research three years ago," he explains.

Identity theft

And unfortunately, there are good reasons for keeping your CPR number out of the clutches of the wrong people. In recent years a number of Danes have suffered from what is known as identity theft, with thieves using their CPR numbers to set up telephone subscriptions in the names of their victims – or to gain illegal access to their bank accounts.

So we all need to guard our CPR numbers carefully, underlines Mads R. Dahl.

"Generally speaking, mistakes are made because we are so keen to demonstrate a convincing and genuine picture of our research and the university as a whole when we teach, give lectures or present our results. But if you have access to confidential material you need to take extra care – otherwise you might involuntarily reveal more than you intended." ■

UNivers

Udgives af Aarhus Universitet.
UNivers udkommer hver 2. mandag i semesterånderne.

Den nyeste udgave af *UNivers* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 29. mar.
Deadline for indlæg 22. mar. kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448
8000 Århus C
T: 8942 2334
E: univers@au.dk
W: www.au.dk/univers

Annoncer: dgmedia 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Redaktionen

Bjerg Tulinus
Ansv. redaktør
T: 8942 2449
E: btu@adm.au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334 / M: 2899 2234
E: hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480 / M: 2338 2221
E: ksl@adm.au.dk

Tina Skogstad Lee
Journalistpraktikant
T: 8942 2487
E: tlee@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

David Langran,
Int. studentskribent
E: dl@adm.au.dk

Louise Debois
Studentskribent
M: 3082 3007
E: ldn@adm.au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotografelev
T: 8942 2347
E: rlp@adm.au.dk

10.000 kroner til hurtige studerende

Sådan lyder forslaget til en SU-reform fra Konservative. De hurtige er dem, der har afsluttet det første år på en videregående uddannelse senest tre år efter adgangsgivende eksamen fra f.eks. gymnasiet. Til gengæld vil studerende med mere end to sabbatår miste et års SU.

Men det er et helt forkert sted at lægge fokus, mener Mikkel Zeuthen, formand for Danske Studerendes Fællesråd.

– I stedet for at straffe langsomme studerende burde regeringen sikre fornuftige forhold på uddannelserne, så frafaldet mindskes. 27 procent af sidste års nyuddannede er stadig arbejdsløse, så det er dumt at presse folk til at skynde sig, siger han.

Medicinstuderende siger nej til Aalborg

Planen om at etablere en ny medicinuddannelse på Aalborg Universitet ligger i øjeblikket på videnskabsministerens skrivebord. Men nu melder Foreningen af Danske Lægestuderende sig i koret med kritikere.

– Med en ny lægeuddannelse i Aalborg vil vi se forringelser af patienternes sikkerhed i hele landet, og specielt Nordjylland, fordi der skal rekrutteres læger til undervisning på den nye uddannelse. Desuden vil vi se forringelser i kvaliteten af kommende læger, for de kommer til at mangle klinisk erfaring, fordi de vil mangle praktikpladser. En ny uddannelse er en dyr løsning på et dårligt dokumenteret grundlag, siger foreningens uddannelsesordfører Dea K. Larsen.

Formidling fra tv-studiet

Danskernes Akademi har fået en god start, men det er vigtigt at udvikle konceptet, når universitetet overtager ansvaret for optagelserne, siger AU-projektleder. En forsker mener, at det vigtigste formål med Danskernes Akademi er at uddanne befolkningen i den videnskabelige tænkemåde.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Professor Steen Hildebrandt kigger sit manuskript igennem på scenen. En kvinde dupper lidt pudder i ansigtet på ledelsesforskeren fra Handelshøjskolen (ASB), mens belysningen indstilles. En kameramand siger, at man er klar til optagelse, og 15 minutter efter, Steen Hildebrandt er trådt ind ad døren til Danmarks Radio i Århus N, er han i gang med sit 20-minutters foredrag om bæredygtig ledelse.

Vi er til optagelse af forelæsninger til Danskernes Akademi – det nye samarbejde mellem DR og en række af landets universiteter, herunder Aarhus Universitet, om at formidle forskning på DR2 og på websitet www.dr.dk/danskernesakademi

De første seermålinger viser, at der på hverdageftermiddage, hvor Danskernes Akademi er programsat mellem 14 og 16, er op til 25.000 seere. Ved genudsendelserne i weekenden er der op mod 50.000 seere. Ikke just X Factor-tal, men sådan må det nok være med programmer, der mest appellerer til hjernefaktoren.

Lille arbejdsbyrde, stor impact

– Antallet af seere er for Aarhus Universitet ikke et afgørende succes-kriterium for Danskernes Akademi. Hvis flertallet sidder og sover og alligevel ikke bliver klogere på emnet, kan det være lige meget, om der er

50.000 eller 500.000 seere. Men 50.000 er dog mere end et fyldt nationalstadion. Hvor kan forskere ellers få så stort et publikum? spørger Hans Plauborg, der er projektleder for Danskernes Akademi på Aarhus Universitet.

I løbet af foråret og især fra efteråret skal Aarhus Universitet selv i gang med at producere en del af optagelserne til Danskernes Akademi.

– Vi har et tv-studie på Handelshøjskolen, som er ved at blive indrettet, så det kan bruges. Men derudover vil vi meget gerne udvide konceptet til at omfatte auditorieforelæsninger foran et større publikum. Studieoptagelser kan være udmærkede, men er og bliver ikke den naturlige setting for interessant vidensformidling, siger Hans Plauborg.

Han tilføjer, at AU's deltagelse i Danskernes Akademi skal ses som led i flere nye aktiviteter i forhold til

forskningsformidling fra Aarhus Universitet. – Vi har ifølge universitetsloven pligt til at formidle forskningen, og for at

opnå størst mulig impact over for målgrupperne og mindst mulig arbejdsbyrde for forskerne vil vi prøve at tænke mere formidling i tema-pakker til forskellige medieplatforme. For eksempel vil temaet om "Krop og kultur" på Forsknings Døgn i april suppleres af samme tema, men forskellige historier i alumnemagasinet AUGustus, og flere

Se mere på www.dr.dk/danskernesakademi

forelæsninger på Forsknings Døgn vil blive forsøgt optaget med henblik på at bringe dem i Danskernes Akademi.

Ikke imponeret over DR

Idrætsforsker Ask Vest Christiansen, der har deltaget i flere optagelser til Danskernes Akademi, mener, at det er en udmærket idé at tænke mere forskningsformidling i tema-pakker på flere medieplatforme.

– Danskernes Akademi kan jo forekomme som lidt af en rodebutik, hvor alle mulige forelæsninger ligger mere eller mindre hulter til bulter. Jeg håber, at universitetet kan være med til at give formidlingen mere retning og prioritering, siger Ask

Vest Christiansen.

Han er ikke voldsomt imponeret over DR's indsats i forbindelse med, at han selv var "i ilden".

– Det var tydeligt, at det var lavbudget-tv. Der var problemer med kompatibiliteten mellem min PowerPoint og DR's udstyr, og de kunne i første omgang ikke hjælpe med at skaffe billeder til mine slides, men dagen før jeg skulle på, fik jeg at vide, at jeg da bare kunne tage fra arkivet osv. Desuden synes jeg ikke, at studieoptagelser med et "dødt" publikum giver spændende og levende forelæsninger.

En god oplevelse

Professor i psykologi Bobby Zacha-

riae, der også har fået flere forelæsninger optaget, er dog udelt positiv over for Danskernes Akademi.

– Det har på alle måder været en god oplevelse med en professionel, men afslappet stemning i studiet. For mig at se et det vigtigste formål med Danskernes Akademi ikke at formidle bestemte resultater af forskningen, men tværtimod at fortælle seerne, hvordan en videnskabelig tænkemåde fungerer. Og her giver DR-plattformen virkelig mulighed for at nå ud til den brede befolkning, siger Bobby Zachariae. ■

Hans Plauborg kan kontaktes på hph@adm.au.dk eller på telefon 2899 2234

Vi kan blive endnu bedre

Med færre hovedområder og institutter bliver Aarhus Universitet bedre rustet til fremtiden, siger Lauritz B. Holm-Nielsen. *UNIvers* har mødt rektor til en snak om den faglige udviklingsproces.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Vi får tit at vide, at det går rigtig godt for Aarhus Universitet. Hvorfor har vi brug for en faglig udviklingsproces?

Vi er gode nu, men vi kan blive endnu bedre. Der er ingen tvivl om, at universiteterne skal danne ryggraden i det globale videnssamfund, og at man både i EU og herhjemme vil investere langt mere i forskning og uddannelse – men konkurrencen om disse midler bliver også hård. Og selv om vi lige nu står meget stærkt, så har vi et ansvar for at indrette Aarhus Universitet, så det lever op til de krav, som fremtiden stiller. Derfor er det nu, at vi skal spørge os selv, om der er noget, vi kan gøre bedre. Hvis vi drager større fordel af de menneskelige og fysiske ressourcer, kan vi se med endnu større optimisme på fremtiden.

I jeres oplæg til den faglige udviklingsproces skriver I, at universitetet søger mod en struktur med så få organisatoriske enheder som muligt: fra de nuværende ni hovedområder til tre eller fem. Hvordan er I nået frem til, at der skal ske en reduktion i hovedområderne? Vi er ikke i tvivl om, at vi kan opnå endnu stærkere miljøer med stor gennemslagskraft på det globale vidensmarked, hvis vi forenkler strukturen. Vi står rigtig godt de steder, hvor der er opstået stærke samarbejder på tværs af faglige grupperinger, og derfor arbejder vi på at nedbryde nogle af de interne faggrænser og skabe grobund for endnu flere tværfaglige dynamikker. Nogle af de stærke universiteter, vi

sammenligner os med, bl.a. Edinburgh, Uppsala og Utrecht, har også styrket sammenhængen i forskningen gennem lignende processer.

Brainstormmøder for institut- og centerlederne var første etape i processen. Hvilken rolle har de spillet for jeres beslutning?

Møderne i de fire "familier": den humanistiske, den samfundsvidenskabelige, den naturvidenskabelige og den sundhedsvidenskabelige, har spillet en stor rolle. De underbyggede vores tro på, at vi skal prøve at skabe nogle enheder, hvor man bryder med de nuværende faggrænser, for det vil åbne op for mere kreativitet, inspiration og større frihed.

Kan du forklare mig, hvordan de tre-fem nye hovedområder skal forstås: Skal de forstås på samme måde som de nuværende ni hovedområder?

Nu har vi slet ikke tænkt organiseringen af nye hovedområder færdig. Men ledelsesmæssigt kan man lave en sammensmeltning af rektoratet og fakultetsledelserne, hvorved vi undgår et helt lag af administration. Den model vil klart styrke universitetsledelsens vidensgrundlag, fremme den tværgående tankegang og gøre det nemmere at trække på samme hammel.

Hvorfor vælger I at gennemføre processen over en så relativt kort periode?

Fordi man er nødt til at gennemføre den slags omstillingsprocesser hurtigt. I hvert fald lægge principperne for topstrukturen fast ret hurtigt. Men vi låser ikke diskussionen om-

kring det nære faglige miljø fast nu. Derfor er der heller ikke nogen medarbejdere, der behøver at være nervøse for her og nu-ændringer. Alle er, hvor de skal være, og vi er stolte af deres indsats. Vi håber dog, at medarbejderne også vil bruge deres fantasi og energi på at bidrage til at skabe fremtiden for Aarhus Universitet. Lykkes det, bliver vi suverænt det mest konkurrencedygtige universitet i Nord-europa.

Hvordan vil I involvere medarbejderne fremover?

Jeg håber meget, at man allerede nu er i gang med diskussionerne ude på hovedområderne, og at institut- og centerlederne via debatterne i bl.a. familiemøderne er blevet inspireret til at involvere deres medarbejdere. Samtidig afholder vi mandag den 22. marts et live-transmitteret gå-hjem-møde med mulighed for debat mellem medarbejdere, dekaner og rektorat. Endelig forventer jeg, at der bliver en åben debat i *UNIvers* og på den hjemmeside, vi opretter til formålet. Åbenhed og ærlighed skal være nøgleord i processen, og jeg håber, at medarbejderne deler vores visioner for universitetet og vil se på processen med optimisme.

Hvad vil du sige til de medarbejdere, der måske sidder og tænker på, om deres job er i farezonen?

Vi gennemfører moderniseringen for at styrke Aarhus Universitet og gøre det til en endnu bedre og mere sikker arbejdsplads i fremtiden. Udgangspunktet er ikke besparelser og rationaliseringer. Aarhus Universitet er stort og stærkt, og vi står over for en meget stor vækst, men vi skal være omstillingsparate, have vilje til at lære noget mere og flytte os. Og det tror jeg, at alle er indstillet på.

TAP'erne har lige været igennem en administrativ forandringsproces. Måske er der nogle, der bare gerne vil have lidt fred og ro. Hvad vil du sige til dem?

Det forstår jeg godt, men det kan desværre ikke være anderledes. Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at udviklingen kan foregå ordentligt, og de processer, der er i gang, skal selvfølgelig rundes af. Vi ved godt, at det er TAP'erne i administrationerne, som bliver mest berørt af ændringerne. Der kommer en ny omstillingsbølge, som vil kunne føles som en belastning, og den udfordring skal vi selvfølgelig gøre alt for at tackle ordentligt.

Hvad er succeskriterierne for den faglige udviklingsproces?

Vi har et godt arbejdsmiljø på alle universitetets afdelinger. Vi har også et godt studiemiljø.

Men konkret vil jeg gerne se i næste APV-undersøgelse og i næste studiemiljøundersøgelse, at vi har styrket og forbedret vores arbejdsmiljø og studiemiljø. Det skal være sådan, at man er glad og

stolt over sit arbejde og har et ordentligt og stimulerende fagmiljø omkring sig. Hvis vi bliver mere konkurrencedygtige i forhold til internationale forskningsmidler, som bliver et af de områder, hvor vi i fremtiden skal konkurrere mere end i dag, vil det også være en god indikator på succes. ■

”Udgangspunktet er ikke besparelser og rationaliseringer.

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen

Se mere på nettet

Fra onsdag kan du se interviewet med rektor og læse mere om hele den faglige udviklingsproces på www.medarbejdere.au.dk/fu

Universitetet skal gentænke sig selv

Aarhus Universitet får hjælp af to internationale konsulenter i den faglige udviklingsproces. *UNlvers* har talt med Quentin Thompson, der mener, at de mange fusioner giver universitetet mulighed for at gentænke sig selv.

Af **Ida Hammerich Nielson**

ihn@adm.au.dk

Korea, Afghanistan, Holland, Brasilien og Kina. Den engelske professor og konsulent Quentin Thompson har været vidt omkring i sit arbejde med at forandre universiteter. Over 20 lande er det blevet til. Og nu er turen kommet til Århus, hvor han – sammen med den ligeledes meget erfarne konsulent Sachi Hatakenaka – medvirker i universitetets faglige udviklingsproces.

Hvilken rolle spiller I i processen?

Vores opgave er at se, hvad I gør godt, hvad I gør mindre godt, og ikke mindst, hvordan I kan blive endnu bedre. Vi kan bidrage med en ekstern vinkel på Aarhus Universitet. Nogle af de ting, I gør, baserer sig på historie: ”Sådan har vi altid gjort i Århus.” Derfor er det godt, at der en gang imellem kommer nogle udefra og stiller spørgsmålstejn ved jeres måde at gøre tingene på.

Hvad har I lavet indtil videre?

Vi har været i Århus to gange tidligere og har talt med ca. 60 forskellige mennesker: dekaner, institutledere, rektoratet, almindelige

akademikere og administratorer. Vi har spurgt dem om, hvordan de arbejder, så vi kunne få et billede af, hvordan universitetet fungerer på nuværende tidspunkt. Vi tog derefter hjem og gjorde os nogle tanker. Nu er vi tilbage i Århus for at teste vores ideer på de samme mennesker.

Kan du give et eksempel på disse ideer?

Det er problematisk, at det er så svært for studerende at kombinere forskellige fag på universitetet. Arbejdsmarkedet efterspørger i stigende grad tværfaglighed, og Aarhus Universitet – og andre danske universiteter – er

bagud på dette punkt. Hvis Aarhus Universitet skal være i verdensklasse, hvad angår undervisning, bliver I nødt til at tage højde for, hvordan undervisningen ændrer sig i resten af verden. På nuværende tidspunkt

konkurrerer I ikke på uddannelse globalt. Spørgsmålet er så, hvorfor det er sådan, og hvad I kan gøre for at ændre det.

Du har forandret talrige universiteter verden over. Hvad er det særlige ved Aarhus Universitet?

Jeg kender ikke til noget andet universitet, der har haft så mange fusioner på én gang. Det

De to konsulenter Quentin Thompson og Sachi Hatakenaka har besøgt Aarhus Universitet i flere omgange for at hjælpe med den faglige udviklingsproces. Konsulenterne er i øvrigt gift med hinanden.

gør denne proces anderledes og sværere. Det helt store spørgsmål er, hvordan I kan organisere universitetet på en sådan måde, at I får det maksimale udbytte af de mange forskellige fagområder, der befinder sig på universitetet. Når fusionen er så stor, er det afgørende, at Aarhus Universitet tænker over sig selv. Fusionerne bør ikke kun give anledning til at tage de nye enheder ind eller reorganisere universitetet – de bør også give universitetet en oplagt mulighed for at gentænke sig selv.

Hvad er reaktionerne på jeres besøg?

Langt de fleste har været meget imødekomende og synes, det er en god idé med et eksternt perspektiv på processen. Der er også nogle få, der er skeptiske. Det kan man ikke undgå, det ser jeg på universiteter over hele verden. De mennesker, som er i forsvarsposition, ser typisk forandringer som en risiko for at miste kvaliteten af det arbejde, de allerede gør. Hvad vi end laver, må det ikke skade arbejdets kvalitet. Men at være imod forandringer som udgangspunkt er en smule fantasiløst. Forandringer er ikke nødvendigvis af det onde.

Hvad er tidshorisonten for processen?

Jeg har lavet en lignende forandringsproces i Oxford. Det tog dem 10 år at acceptere forandringerne og dernæst endnu flere år at implementere dem. Det burde gå meget hurtigere på Aarhus Universitet, fordi universitetet er yngre og akademikerne mindre konservative. Men farten afhænger helt af, hvilke forandringer universitetet accepterer.

Hvad tror du, der kommer til at ske?

Det er svært for mig at svare på. For det første er vi endnu ikke færdige med vores arbejde, så vi har ikke faste konklusioner endnu. For det andet er vi kun ét input i processen. Universitetet vil træffe beslutninger ved at tage vores betragtninger til efterretning, men de vil også lytte til de ansatte. ■

FAKTA

Quentin Thompson er engelsk professor og konsulent. Han har mange års erfaring inden for strategi, politik og ledelse af videregående uddannelser og er en internationalt anerkendt ekspert på disse felter. Han har arbejdet med over 70 universiteter over hele verden, bl.a. Oxford University.

Respekt for forandringer

Klare begrundelser, klare mål, klar ledelse. Finn Frandsen er professor på Handelshøjskolen og forklarer, hvordan man styrer en organisation igennem en forandringsproces.

Af **Kristian Serge Skov-Larsen**

ksl@adm.au.dk

– Her på Handelshøjskolen kan vi ikke lade være med også at se på universitetets faglige udviklingsproces med de faglige briller. Forandringer er en ledelsesøvelse, som vi både underviser og forsker i, og som vi har studeret igen og igen. Derfor er det utrolig interessant at være midt i én selv.

Finn Frandsen er professor på Handelshøjskolen Center for Virksomhedskommunikation, og han har blandt andet forsket i, hvordan ledelsen styrer og kommunikerer en virksomhed igennem forandringsprocesser som den, Aarhus Universitet står over for.

– Hvis jeg skal give ét godt råd, er det, at man skal have respekt for forandringer. De viser sig ofte at være meget mere komplicerede, end de ser ud på forhånd. Især hvis man er placeret højt oppe i det ledelsesmæssige

hierarki, kan tingene tage sig meget nemmere ud, end de gør på gulvet. En forandring kan se ud, som om den er færdig fra direktørens stol, mens den stadig rumler og er i fuld gang for den menige medarbejder, siger han.

Hav ikke for høje forventninger

Finn Frandsen understreger, at der kan være rigtig mange gode og saglige argumenter for, at en organisation skal forandre sig. Han mener ikke, at ledelser skal holde sig unødigt tilbage med at sætte gang i f.eks. reorganiseringer og fusioner i deres virksomhed eller organisation. De skal bare tænke over, hvad de gør.

– Den eksisterende forskning viser, at flertallet af forandringsprocesser ikke indfrier de forventninger, som ledelse og medarbejdere på forhånd havde til resultatet. De bedste eksempler er politiske: domstolsreformen, politireformen og kommunalreformen. Og ligesom

politikere nogle gange har en tendens til at tale vælgernes forventninger for højt op, skal man som ledelse passe på med at sætte f.eks. effektivitetsoverliggeren for højt, når man opstiller forventningerne til en forandring.

Klare mål eller lavere effektivitet

Professoren forklarer også, at medarbejderne har brug for at få udstukket klare mål med forandringen, hvis ikke effektiviteten i organisationen skal dale, mens den finder sted.

– Den klassiske tilgang til forandringsledelse er, at man på forhånd klart definerer og udmelder målet for forandringen, f.eks. en fusion, et nyt edb-system eller en reorganisering af en virksomheds afdelinger, og trinvis fører organisationen i retning af målet.

Rektoratet på Aarhus Universitet har netop på den ene side udstukket klare organisatoriske mål ved f.eks. at sige, at man søger mod mindst en halvering af antallet af hovedom-

råder og centre på universitetet. På den anden side har man også lagt op til en lidt mere inddragende model, hvor man frem til den 17. juni involverer en bredere kreds af medarbejdere og ledere for at finde frem til det helt rigtige endemål for den faglige udviklingsproces.

– Det kan være positivt med en åben proces, som involverer medarbejderne i beslutningerne, men man skal være klar over, at det formentlig går ud over organisationens generelle effektivitet. Det er klart, at hvis medarbejderne bliver usikre på både deres egen fremtidige placering og på organisationens fremtidige struktur, skaber det en masse snak i krogene, som i sidste ende kan betyde, at vi i en periode får skrevet færre artikler og ansøgninger og planlagt mindre undervisning. Det er en pris, man som ledelse skal være parat til at betale for forandring. ■

Hvad mener du om den faglige udviklingsproces? Skriv din kommentar på www.au.dk/univers
Læs mere om hele processen på www.medarbejdere.au.dk/fu

Utrecht halverede antallet af fakulteter

Universitetet i Utrecht var igennem en reorganisering i 2003. Antallet af fakulteter blev reduceret fra 14 til 7.

af Tina Lee

tlee@adm.au.dk

– Vi sænkede antallet af fakulteter i 2003 for at forbedre vores organisations effektivitet.

Det fortæller talsmand for Utrecht Universitet Ludo Koks.

– Tidligere skulle bestyrelsen forholde sig til 14 dekaner og prodekaner fra fakulteter, som varierede meget i størrelse. Konkurrencen i universitetsbranchen er blevet hårdere, så vi var nødt til at øge hastigheden og kvaliteten af vores beslutninger, konstaterer talsmanden.

Stærkere ledelse og mere service

For at opnå større effektivitet fokuserede universitetet på to ting: yderligere professionalisering af ledelsen i form af handlekraftige, visionære dekaner med større beføjelser, og yderligere forbedring af serviceniveauet i form af HR-, it-, økonomi- og kommunikationsafdelinger på alle fakulteter. Mens antallet af fakulteter blev sænket, forblev antallet af institutter det samme.

Ændringerne på ledelsesplan har blandt andet betydet, at fakulteterne, ud over dekanens daglige ledelse, også har et fakultetsle-

delsesteam, som består af dekanen, prodekanen, en fakultetsdirektør og en repræsentant for de studerende.

– Det har været en udfordring ikke bare at fortsætte med afdelinger med egne chefer og blot sætte en dekan til at lede dem. Der var stort fokus på evnerne og kompetencerne hos medlemmerne af det nye managementteam, siger Ludo Koks.

Det var et stort skridt for alle, men overgangen blev ifølge Ludo Koks lettere, fordi der praktisk taget ikke var nogen stillinger på spil.

I dag har Utrecht Universitet syv fakulteter af mere ensartet størrelse. Selvom medarbejdere og studerende traditionelt har stor indflydelse på hollandske universiteter, er det nu en mindre gruppe af topledere, som er ansvarlig for Utrecht Universitets nationale og internationale positioneringsstrategi.

Tidligere familierelationer eksisterer stadig

Det mindre antal fakulteter har betydet større enheder, som kræver tilsvarende mere opmærksomhed fra ledelsens side – både for at bibeholde de ansattes og de studerendes engagement og for at undgå nyt bureaukrati. Ifølge

Utrecht Universitet har tæt på 30.000 studerende og 8.500 ansatte fordelt på syv fakulteter. I sidste års Shanghai-ranking (Academic Ranking of World Universities 2009) ligger Utrecht Universitet som nr. 11 i Europa. Til sammenligning har Aarhus Universitet en 31.-plads.

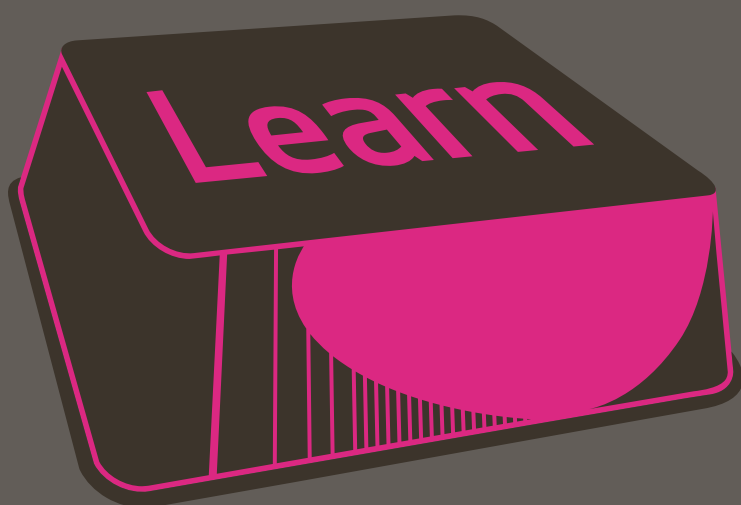
Utrecht Universitets strategiplan for 2009-2013 skal kommunikation og mindre fællesskaber i de større enheder sikre engagementet.

Ikke overraskende eksisterer nogle af tidligere års 'familierelationer' stadig i fakulteterne.

Men måske er det ikke så underligt, at Utrecht Universitet efter syv år ikke er helt på plads. University of Oxford har brugt over 20 år på at acceptere og implementere sine organisationsændringer. ■

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE
AARHUS UNIVERSITET

Vil du være læringsekspert i vidensamfundet?

NY BACHELORUDDANNELSE I UDDANNELSESVIDENSKAB

Kom til videndag om vidensamfundet og hør mere om uddannelsen på DPU, Aarhus Universitet

Århus: 20. april

København: 27. april

* Læs mere om uddannelsen på www.dpu.dk/bachelor

Følg processen på nettet

Den faglige udviklingsproces har sin egen hjemmeside. På adressen:

www.medarbejdere.au.dk/fu kan du blandt andet læse om baggrunden for processen, finde deltagerlister og referater fra møder samt hele tiden følge, hvor langt processen er.

På siden findes også et videointerview med rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, hvor han uddyber sine visioner for fremtidens AU og fortæller om de overvejelser, der ligger til grund for at sætte den faglige udviklingsproces i gang nu.

MEDARBEJDERMØDE OM

den faglige udviklingsproces

Hør ledelsens tanker om baggrunden for den faglige udviklingsproces og visionerne for fremtidens AU på et fyraftensmøde for medarbejderne på Aarhus Universitet, mandag den 22. marts kl. 15-17 i Aulaen.

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen indleder mødet med en præsentation af processen, og herefter er der mulighed for at stille spørgsmål til universitetsledelsen. Arrangementet afsluttes med et let traktament.

Arrangementet bliver streamet på hjemmesiden www.medarbejdere.au.dk/fu, så alle kan følge med, uanset hvor på AU man befinder sig.

Et nyt AU med fokus på "Vi"

Tre ledere af tværfaglige forskningscentre ser frem til et universitet med færre fakulteter.

Professor Poul Nissen advarer dog mod at skabe for store enheder på universitetet.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Mere Vi og mindre Jeg

Det kontante budskab kommer fra Flemming Besenbacher. Professoren fra det tværfaglige iNANO-center ved Aarhus Universitet (Interdisciplinary Nanoscience Center) ser AU-ledelsens udspil til faglig udvikling i en ny struktur som et velkomment og nødvendigt initiativ, der kan fremme vi-tænkningen på universitetet.

– Forskere fokuserer som udgangspunkt på sig selv og egne meritter, og sådan skal det også være, for æren er det vigtigste for en forsker. Men fokuseringen på sig selv kammer på et tidspunkt over, og så er det, at vi skal tænke "We" og på alle niveauer begynde at spørge "Hvad er godt for AU?", mener Flemming Besenbacher.

Topstyring

We-filosofien har Flemming Besenbacher taget til sig fra sin bestyrelsespost hos Carlsberg. Men som initiativtager til iNANO og nanouddannelsen har han også erfaring med at stå i spidsen for en faglig udvikling, som har gjort iNANO til et internationalt fyrtårn inden for nanoforskningen.

– Mit mål var at lave et center og skabe en ny uddannelse på tværs af de eksisterende institutter på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Og det ville være for vanskeligt at lave noget om i det eksisterende system, fortæller Flemming Besenbacher.

Etableringen af centret brød med de herskende spilleregler på universitetet i 2001, hvor medarbejderne endnu havde indflydelse i kollegiale organer.

– Jeg gik direkte til dekanen med mit projekt og fik o.k. Herefter var det udelukkende et topstyret projekt, hvor jeg udvalgte de forskere, som jeg mente, kunne være med til at gøre centret til et af verdens bedste. Først lige før åbningen af centret blev fakultetets institutledere orienteret, forklarer Flemming Besenbacher.

Ildsjæle

Når det gælder om at skabe nye rammer for universitetets forskning og undervisning, er Flemming Besenbacher ikke i tvivl om, at det skal være en topstyret proces.

– Den opgave må ledelsen tage på sig, og så kan den ikke gøre alle tilfredse. Opdyrkningen af nye forskningsfelter og -samarbejder skal

og vil altid komme nedefra, men hvis den skal rykke, kræver det ildsjæle og synlig forskningsledelse med afsæt i faglig tyngde, mener han

Professor Leif Østergaard er enig. Han står i spidsen for hjerneforskningscentret CFIN (Center of Functionally Integrative Neuroscience) og universitetets MINDlab, hvor forskere fra flere fakulteter er gået sammen i en lang række tværvideenskabelige projekter.

– For forskerne har CFIN været en mulighed for at blive bragt sammen med andre fagligheder og se andre måder at løse problemerne på. Men det er personer med en vision, som udkrystalliserer den faglige udvikling, fastslår Leif Østergaard.

Rammer for forskermøder

Det var også et samarbejde mellem nogle få forskere, der lagde grunden til grundforskningscentret PUMPKIN, hvor sundheds- og naturvidenskab mødes. Det er i dag blandt verdens førende i udforskningen af de livsvigtige ionpumper i vores celler. Professor Poul Nissen er leder af centret, og for ham er den daglige kommunikation mellem forskere forudsætningen for at udvikle tværvideenskabelige projekter.

– Helt basalt handler det om, at ledelsen skaber de fysiske rammer for, at forskere møder hinanden i det daglige – lige fra frokost eller over en kop kaffe til seminarer, undervisning og forskning. Og så skal ledelsen se det som sin meget fornemme pligt, at forskernes samarbejde ikke bliver besværliggjort af diskussioner om, hvilke institutter der har ejerskab til bestemte projekter, metoder eller studenter, leverer undervisningstimer osv.

Ledelsen skal prioritere

De tre professorer er enige om, at der skal være betydeligt færre fakulteter på AU, når der er sat punktum for den proces, der nu er sat i gang.

– Videnskaben står stadig med mange uløste problemer, fordi der er nogle videnskabelige og erkendelsesmæssige problemer, som vi kun kan løse ved at samle kræfterne fra forskellige områder, siger Leif Østergaard.

Poul Nissen mener også, at færre og større fakulteter er udmærket, men advarer mod for store enheder.

– På et institut med 120 lektorer og professorer vil der ikke være nær samme solidariske og kollektive ånd som i grupper på 30-40 per-

Foto: Lars Kuse/AU-foto

Den tværvideenskabelige udforskning af hjernen er et eksempel på en faglig udvikling på Aarhus Universitet, som skabte et fyrtårn i forskningslandskabet. En ny struktur på universitetet kan bidrage til at skabe flere fyrtårne, mener tre af universitetets forskningsledere.

soner, siger Poul Nissen.

For Flemming Besenbacher handler et "nyt" AU også om, at den øverste ledelse får større muligheder for at støtte forskning, der rager op.

– Det har vist sig vanskeligt at få otte fakulteter til at stå sammen om at sætte større

forskningsfaglige satsninger i gang på tværs af de traditionelle fakulteter. Derfor må en mere handlekraftig ledelse styrke eliteforskningen, og så må anden forskning selvfølgelig afgive nogle penge, slutter Flemming Besenbacher. ■

ET SPECIALE DER GØR EN FORSKEL

Kom og hør hvilke muligheder der er for at skrive speciale ved

DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER
AARHUS UNIVERSITET

Fredag den 23. april 2010
kl. 13.30 – 16.00 hos DMU
i Roskilde

Hør om mulighederne for at skrive bachelor- og specialeprojekt i de enkelte afdelinger, få en rundvisning og mød evt. en mulig vejleder.

Er du interesseret i miljø og natur, så er en speciale- eller bachelorplads i en af DMU's afdelinger en overvejelse værd. I DMU har du mulighed for at udføre dit projekt inden for vores prioriterede indsatsområder. På den måde kan du være med til at kortlægge omfanget af et aktuelt miljøproblem – eller måske foreslå en løsning. Dermed kan dit projekt være med til at gøre en forskel.

Læs mere på <http://uddannelse.dmu.dk>

REGNINGERNE KAN VÆLTE IND

Hvis du ikke passer på dit cpr-nummer, har Forbrugerrådet en række eksempler på, hvordan de såkaldte "identitetstyve" kan misbruge det. Du kan bl.a. opleve at:

- få flyttet adresse og læge
- blive oprettet i RKL pga. svindlerens adfærd
- få hævet penge på din konto og få oprettet andre konti
- få oprettet mobilabonnementer
- få oprettet benzinkort
- få oprettet sponsorbørn i udlandet
- få oprettet videoudlejningskort
- blive meldt ind i et politisk parti
- få oprettet fiktive salgsannoncer i Den Blå Avis og efterfølgende få henvendelse fra sure købere, der har indbetalt penge på svindlerens konto, men ikke modtaget nogen vare.

Stadig AU-cpr-numre på nettet

Selv om både forskere og administrativt ansatte er blevet mere påpasselige, er det stadig muligt at finde cpr-numre på AU-ansatte på nettet. Kun opmærksomhed hos den enkelte medarbejder på universitetet kan løse problemet, siger en forsker.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Syv cpr-numre på navngivne AU-ansatte og studerende.

Det var resultatet af *UNivers*-redaktionens leg med internettets søgemaskiner i et par timer.

Et par stykker lå i forskningsansøgninger, resten lå i cv'er og publikationsoversigter – undtagen det ene, som blev fundet i en officiel PowerPoint-præsentation lavet af en afdeling i administrationen.

Men selvom det er et problem, at der stadig kan findes fortrolige data om AU-ansatte, er det generelt blevet meget bedre, forklarer adjunkt Mads R. Dahl fra Institut for Folkesundhed, der i flere år har forsket i datasikkerhed på det sundhedsvidenskabelige område.

– Der vil til enhver tid ligge personfølsomme data om universitetsansatte på nettet. Filer kan kopieres meget hurtigt, og hvis ikke man er 100 procent opmærksom, så går det galt. Men når det er sagt, vil jeg også gerne understrege, at bevidstheden om datasikkerhed er blevet meget højere, siden vi begyndte vores forskning for tre år siden, forklarer han.

Vil gerne vise forskningen

Og der er desværre god grund til at holde sit cpr-nummer væk fra uvedkommendes kløer. I de seneste år har en række danskere været udsat for såkaldte identitetstyverier, hvor tyve bruger cpr-nummeret til både at oprette telefonabonnementer i offerets navn og svindler sig adgang til de udsattes bankkonti.

Derfor er det også et nummer, man bør holde tæt ind til kroppen, understreger Mads R. Dahl.

– Generelt opstår fejl, fordi vi rigtig gerne vil vise et godt og ægte billede af vores forskning og universitetet som helhed, når vi underviser, holder foredrag og fremlægger vores resultater. Men hvis man har adgang til fortroligt materiale, skal man være ekstra opmærksom på, at man ikke ufrivilligt kommer til at afsløre mere, end man havde planlagt.

Kan nemt smutte i Office-pakken

Men korrekt behandling af data handler om meget mere end cpr-numre. Man skal også passe på den banebrydende forskning, de endnu ikke offentliggjorte dokumenter eller bare de små personlige kommentarer skrevet til et foredrag, som man helst ikke vil vise andre, forklarer Mads R. Dahl.

Et godt eksempel på, hvordan data bliver tabt, er, når tabeller bliver kopieret direkte fra Excel til PowerPoint og Word. Hvis ikke de sættes ind på den rigtige måde, har læserne af det nye dokument – det kan f.eks. være folk, der efterfølgende downloader en præsentation på nettet – adgang til hele det bagvedliggende datasæt. På den måde har *UNivers* f.eks. fået adgang til hele det interne regnskab for et institut på universitetet, og laver en forsker samme fejl, kan det give konkurrerende forskergrupper adgang til hele undersøgelsesmateriale. Men det er langt fra det værste eksempel, fortæller Mads R. Dahl.

– I forbindelse med vores undersøgelser af datasikkerheden i Danmark fandt vi bl.a. en PowerPoint hos Statens Seruminstitut med cpr-numrene på 13 hivpatienter, som var blevet lagt ud ved en fejl. Det kan selvsagt have meget store menneskelige konsekvenser, hvis den slags oplysninger bliver offentligt tilgængelige, siger adjunkt.

Ansaret er den enkeltes

Sammen med sin forskergruppe har Mads R. Dahl allerede publiceret en række artikler om datasikkerhed, lavet en plakat med de vigtigste huskereglene og er også undervejs med en artikel om pdf-formatets sikkerhedsproblemer.

Ansaret for, hvad der ligger på universitetets hjemmesider, hvor *UNivers* fandt en del af cpr-numrene på studerende og ansatte, er i sidste ende universitetets. Men i virkeligheden kan kun den enkelte medarbejder sørge for, at fortrolige oplysninger ikke slipper ud.

– En god huskeregel er, at man skal tænke sig om, så snart man sender noget ud af huset, hvad enten det er på internettet, via mail eller ved at give en elektronisk fil på USB. For så snart man mister kontrollen med sine data, og de for eksempel ender på internettet og i de amerikanske søgemaskiner, kan det være meget svært at få dem fjernet igen, siger forskeren. ■

Alle ejermænd af de cpr-numre, som UNivers har fundet på nettet, er blevet underrettet.

Q&A

Flemming Bøge, it-viceleder på Aarhus Universitet, om *UNivers'* fund af personlige oplysninger på nettet.

Er du overrasket over, at vi kunne finde syv AU-ansattes cpr-numre på nettet?

– Både ja og nej. I sommeren 2009 gennemførte Datatilsynet en kampagne over for universiteterne efter en sag, hvor Aalborg Universitet havde lagt en række personlige sundhedsfaglige data på nettet, og i den forbindelse fandt de kun et enkelt cpr-nummer på au.dk. Det var netop i en forskningsansøgning, hvor I også har fundet et par af jeres numre. Jeg ved ikke, om I har søgt lidt bredere eller lidt mere grundigt, men syv numre bekymrer mig en smule, uden at vi vil sætte gang i de helt store tiltag af den grund.

Hvem skal tage ansvar for, at ingen personlige oplysninger om AU-ansatte og studerende ender på nettet?

– I allersidste instans er det rektor. Men i praksis ligger ansvaret hos den enkelte person, der offentliggør materiale på internettet. Det eneste, der virkelig kan løse problemet, er lidt omtanke, inden man trykker "send" eller "publicer".

Hvad kan Fælles IT gøre for at minimere problemer?

– Vi kan lave kampagner om nødvendigheden af at passe på personlige oplysninger, så de ansatte hele tiden har det fremme i bevidstheden. Vores enhed for informationssikkerhed vil netop igangsætte en sådan kampagne senere på året. Samtidig kan vi også hjælpe med at begrænse skaden, når oplysningerne allerede er ude. De fleste tror, at det er for sent, hvis noget allerede er på internettet, men selvom vi ikke kan udstede nogen garantier, kan vi godt hjælpe med at gøre de lækkede oplysninger mindre synlige.

Læs mere om it-sikkerhed på Aarhus Universitet på www.au.dk/om/politik/it/sikkerhed/

Se, hvordan du får fjernet personlige oplysninger fra Google, ved at søge på "fjern en side" i søgefeltet på www.google.com/support

TRE GODE RÅD OM AT PASSE PÅ PERSONLIGE OPLYSNINGER

Mere adgang lig med mere opmærksomhed

De store fejl bliver altid begået af direktøren, professoren eller afdelingslederen, fordi de har fuld adgang til hele datasættet eller de allermest personlige oplysninger, og det er ofte dem, som laver mange præsentationer uden for murene – både de fysiske og de virtuelle sikkerhedsmure. Har du fuld adgang til særligt følsomme oplysninger, skal du derfor passe ekstra på.

Giver du personlige oplysninger væk i dine illustrationer?

En tabel kan være indlejret, så hele datasættet er med. Et billede kan være gjort mindre for at skjule et cpr-nummer, men kan nemt gøres større igen. Et screendump kan inde-

holde utilsigtede oplysninger. Vær ekstra opmærksom på, hvad du får med, når du illustrerer dine præsentationer, og lav PowerPoints til PDF, inden de bliver lagt på nettet. En PDF kan dog stadig indeholde fortrolige oplysninger om f.eks. forfatter og fabrikationssted.

Pas på, når du publicerer

Mange har med fortrolige oplysninger at gøre i det daglige i interne dokumenter og brevvekslinger. Men så snart man lægger dokumenterne på internettet, deler det elektronisk ud til sine studerende eller udleverer det til en interesseret konferencedeltager på en USB, er oplysningerne offentliggjort og uden for forfatterens kontrol.

Grønne hjerner til AU

Klima- og energiminister Lykke Friis mener, at universiteterne får en vigtig rolle i det grønne kapløb.

Af Bjørg Tulinus

btu@adm.au.dk

Lykke Friis tænker stort, når det gælder fremtiden.

Danmark, og ikke mindst Aarhus Universitet, skal være en grøn IQ-magnet, der tiltrækker de klogeste hoveder, både når det gælder forskere og studerende.

– Ambitionen er at gøre landet til et grønt testlaboratorium, siger Lykke Friis, og hvis det skal lykkes, ja, så er vi nødt til at gøre en ekstra indsats på uddannelsesområdet. For man kan jo ikke drive et laboratorium, hvis der mangler folk til at stå der.

Grønt dialogforum

Klima- og energiministeren er ved at etablere et grønt dialogforum, hvor både folk fra erhvervslivet og universiteterne skal mødes og diskutere, hvordan man blandt andet tiltrækker flere udenlandske studerende. AU's repræsentant i ministerens dialogforum bliver rektor Ove Poulsen fra Ingeniørhøjskolen i Århus. Ud over repræsentanter fra de danske universiteter består det nye forum af blandt andre topchefer fra DONG Energy, Grundfos og Danfoss. Og selvfølgelig Lykke Friis.

– Jeg har netop drøftet en idé med folk her fra AU om at indføre grønne sommerskoler,

hvor vi kunne få studerende fra andre lande hertil i en kortere periode – og så på den måde forhåbentlig skabe grobund for, at de vil tage et længere ophold på et af de danske universiteter, siger ministeren.

Kapløbet er i gang

Det er især det såkaldt ”grønne kapløb”, der får Lykke Friis til at fokusere så skarpt på uddannelsesområdet. Med udsigten til en verden med mangel på energi og stigende befolkningstal er rigtig mange lande lige nu i gang med at finde frem til nye løsninger.

– Vi skal lave en massiv omstilling, og det samme skal alle andre jo. Men hvis Danmark bliver et af de lande, der får omstillet sig hurtigst, så har vi pludselig et voldsomt eksportpotentiale, lyder visionen fra ministeren.

– For at det skal lykkes, ja, så er stat, erhvervsliv og universiteter nødt til at løbe bedre i fællesskab. Ellers risikerer vi at tabe kapløbet til lande som Kina, USA eller Indien, siger hun.

Lykke Friis har for nylig været i Kina, og hun synes, det er værd

at notere sig, hvad den amerikanske energiminister Steven Chu netop har sagt:

– Steven Chu peger på, at kineserne misse den industrielle revolution. De tabte også it-revolutionen. De vil ikke tabe den tredje grønne revolution også. Det siger lidt om, at vi skal løbe hurtigt, siger Lykke Friis. ■

”Stat, erhvervsliv og universiteter er nødt til at løbe bedre i fællesskab.

Lykke Friis, klima- og energiminister

Klima- og energiminister Lykke Friis (V) var forleden på besøg blandt tidligere rektorkolleger på AU. Før hun blev minister var Lykke Friis prorektor på Københavns Universitet.

>_gå nye veje.
Sæt dine spor.

Når du vælger cand.it. efter din bachelor, tager du et innovativt valg. Du kan komme til at udvikle og udnytte it-teknologi inden for det område, du brænder for, hvad enten det er ledelse, kommunikation, design eller noget helt fjerde.

>_læs mere på
www.cand-it-vest.dk

– læg it til din bachelor

cand.it.

it-vest
samarbejdende universiteter

AALBORG UNIVERSITET

SYDDANSK UNIVERSITET.DK

AARHUS
UNIVERSITET

Debat

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten – send en mail til univers@au.dk
Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

Wi-Fi – en fed fidus eller en lam bjørnetjeneste?

Studieliv

Af Lasse Johansson, stud.mag. i filosofi

Jeg befinder mig til en fiktiv forelæsning i Søauditorium 1. Fra min plads spotter jeg 50 computerskærme.

Popquiz: Hvad er der på skærmene?

- A) Forelæsningsnoter
- B) Facebook
- C) World of Warcraft – Wrath of the Lich King
- D) Porno

Hvis du har svaret A, B, C eller D, har du svaret rigtigt. Der bliver taget noter, der bliver tjekket Facebook, der bliver gamet World of Warcraft, og der bliver surfet porno. De blinkende skærme distraherer mig, og jeg har ikke hørt et ord af, hvad min forelæser har sagt. Hvad laver alle disse skærme i auditoriet? Svaret er Wi-Fi (Wireless Fidelity).

Wi-Fi i auditorierne er både overflødigt og forstyrrende. Det er overflødigt i den forstand, at studerende ikke har brug for internetadgang til forelæsningsnoter, og det er forstyrrende for de studerende, der rent faktisk prøver at følge med. I det antikke Grækenland blev det moderne at mejse sine noter i granitblokke. Det var både overflødigt og meget forstyrrende. Derfor gik man hurtigt over til papyrus. I dag har vi mulighed for at tage noter på linjeret papir (vi behøver ikke engang papyrus).

Det er næppe kontroversielt at foreslå, at formålet med forelæsninger er, at studerende lærer noget om det, forelæserne forelæser om.

Popquiz: Er Wi-Fi og granitblokke nødvendige for at lære noget af en forelæsning?

- A) Ja
- B) Nej

Hvis du har svaret B, har du svaret rigtigt. Det er svært at se, hvilket potentiale man i sin tid har set i Wi-Fi, men jeg kan fantasere mig frem til løsrevne citater fra møder i forbindelse med implementeringen af den teknologi: ”Så kan studerende tjekke konferencen hele tiden”, ”og gå ind på Wikipedia for at lave real-time kildekritik”, ”og chatte med hinanden uden at forstyrre undervisningen”. Idéen var måske dårlig fra starten, og resultatet er værre.

Så hvorfor er der egentlig Wi-Fi i auditorierne? Af samme grund som Byens Burger har fem fladskærme, og af samme grund som kassedamen i den lokale Netto er blevet afløst af en robot. Ikke fordi det er praktisk eller meningsfuldt. Nej, det er snarere, fordi det er muligt, fordi ”sådan er udviklingen”, og fordi ”man må følge med teknologien”.

Men det er ikke forbudt at forholde sig kritisk til den slags vagt begrundede tiltag. Som Kant skrev i sit berømte skrift om oplysning: ”Sapere aude! Hav mod til at gøre brug af din egen forstand!”. Come on, folkens, sapere aude! Sig nej til Wi-Fi.

Wi-Fi er som en lækker ovn – meget rar at have derhjemme, men ret lam i et auditorium.

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten – send en mail til univers@au.dk
Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

AU set fra DPU – fra 2400 København NV til 8000 Århus C

Budget

Af Jette Benn, fællestillidsrepræsentant, tillidsmandsgruppen for AC-VIP, DPU

Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) blev del af Aarhus Universitet i 2008. Vi fandt, at det i den givne situation ville være en god løsning for DPU, idet vi som Danmarks Pædagogiske Universitetsskole kunne forblive en samlet enhed med status som fakultet med en stor selvstændighed og med vort DPU-”brand” i behold. Samtidig gik vi ind i fusionen som en ”sund forretning” med et overskud, der blev afleveret til AU.

Nu er vi så på DPU (som alle øvrige fakulteter på AU) blevet præsenteret for et budget for de kommende 3 år, der udviser en astronomisk stor stigning i betalingen til den administrative forandringsproces på AU gående fra godt 25 mio. kr. i 2010 til ca. 30 mio. kr. i 2012.

Konsekvensen af budget 2010 er, at der på DPU er fyret 12 TAP’er fordelt

på både centraladministrationen og de enkelte institutter. Efterfølgende skal VIP’erne ses efter i sømmene. De skal i forvejen indtjene 60 procent af deres timer ved undervisning og ekstern finansiering, men ved den samme bemanning skal de nu yderligere bidrage til at øge indtjeningen med 28 procent, for at budgettet kan holde. Det virker umiddelbart uopnåeligt, og resultatet kan så blive flere fyringer og dermed færre muligheder for at klare forpligtigelserne.

De ændrede krav, som budgettet stiller, har altså konsekvenser for arbejds- og personaleforholdene. Netop de konsekvenser skal Hovedsamarbejdsudvalget (HSU) på AU vurdere. DPU har ingen tillidsrepræsentanter i HSU, så derfor fremsendte vi et partsindlæg til HSU-mødet i december, hvor budgettet skulle behandles. Men der er tilsyneladende ikke sket en vurdering af, hvilke konsekvenser de øgede betalinger til fællesområdet har for DPU. Og at fusionen skulle få

de konsekvenser, var ikke tydeligt for os fra starten.

I AU’s strategi 2008-2012 nævnes fremragende forskning samt uddannelser og formidling i verdensklasse som kerneaktivitet på universitetet. Får vi det ved denne uforholdsmæssigt store fordeling af midlerne til ledelsessekretariat, internationalt kontor, kommunikationsaktiviteter, HR-afdeling frem for til kerneaktiviteterne? Er store centrale enheder vejen frem på bekostning af velfungerende funktioner tæt på kerneaktiviteterne?

Vi oplever, at der er langt fra 2400 NV til 8000 Århus C. Gennem de senere år har vi på DPU gennemført tilpasninger, som førte til overskud. Nu skal vi løbe stærkere og stærkere for at betale til aktiviteter, som ikke nødvendigvis giver fremragende forskning eller markant bedre uddannelser. Det rejser spørgsmålet, om det er rimeligt, at nogle medarbejdergrupper på AU pålægges større arbejdspress end andre.

Lad os derfor få vurderinger af arbejds- og personaleforhold sat på dagsordenen på alle niveauer, og lad os med det pædagogiske mantra ”what works” diskutere, hvad der virker og vil være godt for de ansatte, for forskningen, for uddannelserne. ■

”Filosoffernes volapyk”

Dialogpris

Af Mehdi Mozaffari, professor, Statskundskab

Filosoffernes volapyk (*Tahafut al-falasifa*) er titlen på en bog skrevet af en af de største islamiske teologer, imam Muhammad al-Ghazali (1058-1111). Da jeg forleden læste interviewet med lektor Johanna Seibt fra Filosofi (*UNivers*, 1. marts 2010) om uddelingen af Global Dialogue-prisen, kom jeg helt spontant til at tænke på denne titel. Ghazali er repræsentant for islamisk dogmatisme, og han har prøvet at eliminere filosofisk tankegang i den islamiske tradition. Han opfattes også i dag som inspirationskilde af islamister, som er imod filosofi generelt og græsk filosofi i særdeleshed. Jeg er naturligvis imod Ghazalis linje, der har været til stor skade for den fri tanke i den muslimske verden, og har et klart ansvar for den muslimske intellektuelle stagnation og mangel på dialog.

Som fritænker med muslimsk baggrund befinder jeg mig i godt selskab med hellenisten Ibn Rushd (Averroes: 1126-1198), som netop forstod faren ved Ghazalis antifilosofiske tankegang i *Filosoffernes volapyk* og selv skrev et svar i form af bogen *Volapyk er volapyk* (*Tahafut al-Tahafut*).

En repræsentant for netop Ghazalis tænkning er Irans tidligere præsident Khatami, som var udset til at modtage Global Dialogue-prisen. Han finder udelukkende sandheden i religion og udelukker dialog med alle andre. Uden at ville åbne den pinlige affære om Khatamis pris igen vil jeg blot pointere, at argumentet om, at Khatami blev nomineret for sin forskning og formidling, har jeg svært ved at forstå, kan være korrekt. Khatami har skrevet på persisk, og kun få af hans værker, som ofte er i taleform, er blevet oversat til andre almindeligt tilgængelige sprog. Mig bekendt er der kun en person i den famøse komite med kendskab til persisk, nemlig Abdulkarim Soroush (alias Hossein Dabbagh), som er en god ven af Khatami. Hvordan skulle man kunne give en stor pris til en person uden at have reelt kendskab til vedkommendes værker?

Johanna Seibt siger, at komiteen har konsulteret ”andre med tæt kontakt til den iranske opposition”, som kautionerede for Khatamis ”moralske” kvalifikationer. Hun specificerer ikke, hvem de ”andre” har været, og hvilken ”opposition” det drejer sig om. Et kvalificeret gæt kunne være, at det hele kunne sammenfattes til Soroush.

Hvis de århusianske medlemmer af komiteen var i god tro, kunne de måske have uddybet deres viden om Khatami og den iranske situation generelt ved at kontakte deres kollega her, som har kontor bare 200 m væk. Altså en af de ”mindre-kvalificerede danske kilder”, som Seibt kalder det. En kollega, som har forsket i og skrevet om iransk politik, som kan læse, skrive og tale persisk, og som internationalt har udgivet artikler og bøger om bl.a. civilisationer. Hvis Seibt og hendes medarbejdere har villet undgå en dialog med deres iranskfødte kollega, hvordan kan de så kvalificere sig til at give en pris for international dialog?!

Vi skal alle være glade for, at Aarhus Universitet og Århus som by undgik en katastrofe, ved at Khatami ikke kom til Århus. Det kunne have været til stor skade for vores universitets internationale renommé; en skade, det ville have taget lang tid at reparere.

Jeg er ikke den eneste på universitetet, som finder den okkulte konstruktion omkring den såkaldte ”globale dialog” mystisk, anti-sekulær og imod fri tænkning, og som frygter, at den kan forårsage andre ulykker i fremtiden. Altså en ny slags volapyk! ■

Om kritik og sandhed

Kritik

Af Frederik Stjernfelt, professor, Center for Semiotik

Claus Holm hævder i sin kommentar i *UNIvers* nr. 1, at det er blevet ukorrekt med kollegial kritik på samfundsvidenskab og humaniora. Jeg tror, han har fat i noget vigtigt. Det er også mit indtryk, at kritik alt for ofte anses som u fint, som at bryde den gode tone – man kigger diskret og hovedrystende væk, lidt som hvis nogen bøvs er ved et middagsselskab.

Holm spørger, hvorfor det er blevet sådan, og giver et par gode grunde. En yderligere grund kan være, at humaniora og samfundsvidenskab siden 70'erne har været steder, hvor mange forskellige forestillinger om forskning har gjort

sig gældende. Man kan så leve i fred, hvis man undlader at kritisere det vrøvl, der foregår på nabokontoret, så kollegaen til gengæld lader det v as i fred, der foregår på ens eget kontor. Så kan man hilse høfligt på gangen, og den gode tone på instituttet forstyrres ikke.

Men på et universitet er man forenet i efterstræbelsen efter sandhed – som er et kollektivt projekt, ikke et individuelt. Til dette fælles projekt hører kritik som en helt basal, naturlig og indgroet ting.

Denne kritik må være offentlig. Jeg kritiserede for nylig en kollega i pressen – og blev selv angrebet for det i pressen af en tredje person: Kunne jeg da ikke bare være gået ned

ad gangen og få snakket tingene gennem over en kop kaffe? Grunden til, at dette ikke er tilstrækkeligt, er, at videnskab har at gøre med offentlige argumenter. Modtageren er ikke bare den enkeltperson, hvis udsagn man kritiserer, men (ideelt set) videnskaben som sådan, der kaldes til dommer over, hvem der har ret.

Den udbredte tøven over for kritik på universitetet er også forbundet med den mærkelige "krænkelsekultur", der breder sig i offentligheden – hvor især religioner har fundet på, at de skal være undtaget fra kritik, og til og med kan finde på at bruge vold og andre trusler imod dem, der kritiserer dem. Dagbladet Politikens sælsomme knæfald for en sådan trussel

er et nyligt eksempel. Men denne krænkelsekultur breder sig også ind over videnskaben.

I England kører p.t. en stærkt mediedækket injuriesag – de britiske kiropraktorer har anlagt sag imod fysikeren og videnskabsjournalisten Simon Singh, fordi han har kritiseret, at kiropraktorforeningen BCA hævder at kunne behandle ikke bare rygproblemer, men kolik, gråd, ernæringsproblemer og meget andet hos småbørn. I stedet for at komme med argumenter og beviser for påstandene har BCA anlagt injuriesag mod Singh, der står til at blive ruineret for livstid, hvis han taber. Og bevisbyrden ifølge engelsk lov er den anklagedes. En lang række britiske forfattere, journalister og forskere protesterer nu mod den injurielovgivning, der gør sådan noget muligt. Hvis ikke krænkelsekulturen bliver stoppet, kan det ende der, hvor kolleger ikke tør kritisere andre – og så er faren for, at videnskabelig udvikling bliver sat helt i stå, overhængende. ■

Generøse forskere er ikke giftige

Kritik

Af Søren Hein Rasmussen, lektor, Historisk Afdeling

Prodekan for formidling Claus Holm efterlyste i *UNIvers* nr. 1 fagfællekritik på samfundsvidenskab og humaniora.

Forskere er udsat for kritik i tidsskrifter og andre relevante udgivelser, hvor deres videnskabelige frembringelser analyseres og vurderes. Forskere er også udsat for kritik, når de optræder på konferencer, kollokvier osv. Og forskere er udsat for kritik i de forskellige organer, der vurderer deres ansøgninger til forskningsprojekter. På uddannelsessiden er de individuelt udsat for kritik ved de mange (obligatoriske) studenterevalueringer af deres undervisning, kollektivt er de udsat for kritik i forbindelse med evalueringer af større undervisningsforløb eller endda hele uddannelser. Sidstnævnte virksomhed drives som bekendt af den særlige institution ACE Denmark, som bestemt ikke holder sig tilbage mht. kritik. Alt dette er i princippet godt og sundt. Men der er godt nok kommet meget af det, langt, langt mere end nogensinde før i de danske universiteters historie. Hvis det er mindre giftigt i betydningen ondsindet end tidligere, skal jeg kun bifalde det. Kritik bør da være en nøgtern beskæftigelse, ikke en beskæftigelse drevet af modbydelighed over for andre.

Skulle universiteternes forskere nu være stillet i den situation, at de har kolleger, som i dagligdagen klapper dem på ryggen og lykønsker dem med gode resultater eller trøster dem, hvis de har været udsat for noget mindre behageligt, finder jeg det lykkeligt. Eksempelvis hård kritik kan gøre ondt uanset dens berettigelse. Alle mennesker har brug for at være i trygge miljøer, hvor de kan stole på andre. Skulle det være slemt? I en tid, hvor kritikken er udviklet til et net, der omslutter alle forskernes professionelle aktiviteter, håber jeg virkelig, at der i det mindste er venlige og støttende kollegiale forbindelser i dagligdagen. Ondsindethed som professionel dyd er for universitære hanelefanter – jeg har for øvrigt bemærket, at den slags har det med at være voldsomt ømskindede, når kritikken rammer dem selv. ■

Godsindet kritik er ikke dårlig kritik

Kritik

Af Kasper Lippert Rasmussen, professor, Institut for Statskundskab

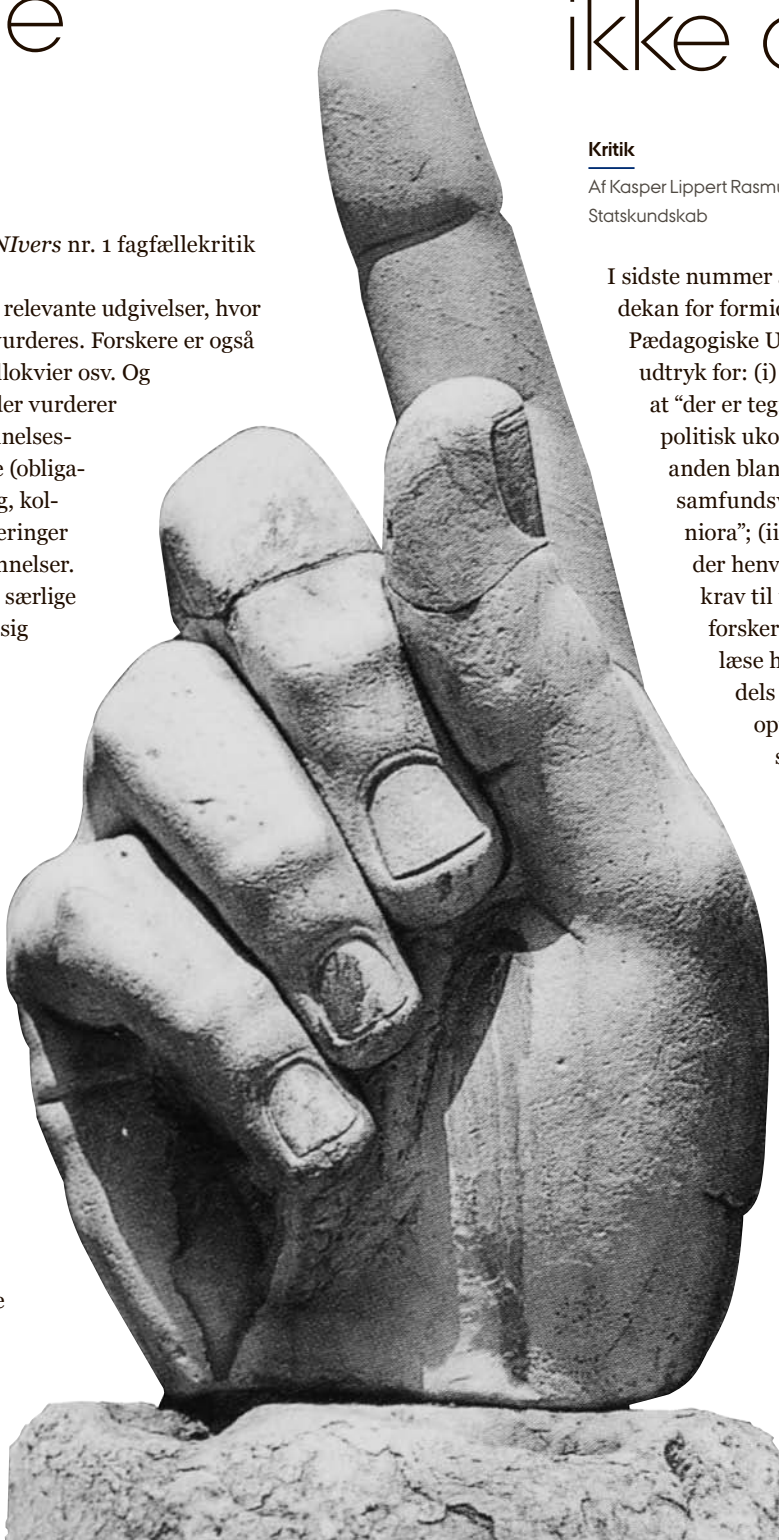
I sidste nummer af *UNIvers* giver prodekan for formidling på Danmarks Pædagogiske Universitet Claus Holm udtryk for: (i) en formodning om, at "der er tegn på, at det er blevet politisk ukorrekt at kritisere hinanden blandt forskere indenfor samfundsvidenskab og humaniora"; (ii) en forklaring heraf, der henviser til, dels at stigende krav til forskerne betyder, "at forskere ikke mere har tid til at læse hinandens udgivelser", dels postmodernismens opfattelse af, at alt er "en slags personlig fortolkning"; (iii) og en beklagelse herover, idet "den kritiske universitetskultur er svækket", og at forskningen forudsætter, at "forskere er i stand til at mestre en professionel ond-sindethed".

Jeg er helt enig med Claus Holm i, at forskningen har det bedst med, at forskere kritiserer "hinanden" eller rettere: hinandens arbejde. Men bør vi dele Claus Holms beklagelse? Det er ikke klart for læseren, hvilke bekymrende

"tegn" Claus Holm har i tankerne her, men hvis vi taler om personlige indtryk, så genkender jeg bl.a. som ansat på Bjørn Lomborgs tidligere institut ikke umiddelbart beskrivelsen. Man kan sige mange ting om kritikken af Lomborg og Lomborgs arbejde, men ligefrem bovlam var den ikke!

Men det ligger jo nogle år tilbage nu, og måske Claus Holm vil henvise til det siden øgede publikationspres. Men øget publikationspres betyder jo ikke mindre fagfællekritik, eller at forskere ikke læser hinandens arbejde. Tværtimod! Det er nærmest umuligt at publicere i videnskabelige tidsskrifter uden at læse, kritisere, korrigere og, ja, blive korigeret. Men det meste af den kritik, som forskere retter mod hinanden i de fora, har ikke interesse for en bredere kreds. At forskere kritiserer hinanden i fagtidsskrifter snarere end i medierne eller interne institutpublikationer, betyder ikke, at de kritiserer hinanden mindre, men blot at kritikken opkvalificeres og flytter steder hen, der ikke er så synlige for en bredere kreds.

Endelig må jeg sige, at jeg ikke er tryk ved det uigennemskuelige udtryk "professionel ond-sindethed". Der er intet i en livlig og seriøs akademisk debat, der er uforeneligt med "professionel godsindethed" over for dem, hvis meninger man kritiserer. Faktisk er villigheden til at overveje en modstanders synspunkter i deres stærkeste udformning ofte en forudsætning for en akademisk set interessant debat. I sidste ende er ambitionen jo at finde ud af, hvilke opfattelser der er sande, og den kalder ikke altid på stærke følelser. Når de kommer i spil, er det ofte, fordi personlig prestige, politiske uenigheder, identifikation med bestemte skoledannelser eller andre for forskningen irrelevante hensyn

Hormoner på højkant

Paradise Hotel har succes, bl.a. fordi seerne har mulighed for at lege eksperter, mener medieforsker. Bachelorprojekt viser, at studerende ofte ser programmet, men tager afstand fra det.

Af Ida Hammerich Nielson og Helge Hollesen

ihn@adm.au.dk/hho@adm.au.dk

Hormonerne står på højkant og pinlighederne i kø. Og netop det forklarer måske den succes og kultagtige status, som Paradise Hotel har opnået efter seks sæsoner på TV3. Ingen andre reality-serier har vist sig så slidstærke, og Paradis-universet noterer endda seertal på vej mod omkring 300.000.

Grunden til succesen er først og fremmest,

at serien handler om sex og kønsrelationer, mener medieforskeren Hanne Bruun.

– Det er en form for livsfaseffernsyn med kraftig appel til teenagere, der er optaget af seksualitet og kærlighed. Samtidig konkurrerer deltagerne om en halv million kroner, og det påvirker selvfølgelig deres opførsel over for hinanden. Spillet mellem kønnene bliver på en måde forstørret og mere grotesk, siger Hanne Bruun, der er lektor ved Institut for Informati- on- og Medievidenskab.

Dannelsesprogram

En af Paradise Hotels kvaliteter er, at det ikke handler om at være hurtigst eller stærkest.

– Paradise er en verden med sine helt egne regler, og du skal kunne det sociale spil på en særlig måde for at vinde. Men som seer kan du også blive god til at mestre det spil, og det giver mulighed for at optræde som kompetent og lege ekspert på et område, hvor det ellers er ganske vanskeligt at begå sig. Den kompetence-oplevelse betyder rigtig meget, siger Hanne Bruun.

Mange siger, de ser programmet for at more sig over deltagerne dumheder. Kan man se Paradise som en slags omvendt dannelsesprogram?

– Programmet præger da folk på forskellige måder, og ikke kun negativt. Det kan også være en form for dannelse, at man som seer siger ”sådan vil jeg ikke være”. Omvendt spiller andre seere sikkert med i programmet og prøver at regne ud, hvad der vil ske i de forskellige situationer. For de seere bliver programmet på en måde en slags forbillede.

Voldsomt underholdende

Dette kan Maja Degn Leth nikke genkendende til.

Hun læser nordisk og medievidenskab og har i sin bacheloropgave, sammen med tre andre studerende, lavet en receptionsanalyse af Paradise Hotel. Og så er hun selv trofast Paradise Hotel-seer.

– Jeg ser selv programmet, fordi det er voldsomt underholdende. Og så er det sjovt at se folk dumme sig. F.eks. Samantha, der

til ”Miss Paradise”-konkurrencen ikke kunne stave til ”genert”. Hun havde ikke en gang et bud på det. Hun var helt blank. Og hvorfor er det egentlig sjovt at se? Måske fordi, man kan distancere sig fra folk, man slet ikke har lyst til at identificere sig med, siger Maja Degn Leth.

Studerende distancerer sig

I sin bacheloropgave undersøgte hun stude- rendes brug af den populære reality-serie. På baggrund af samtaler med flere forskellige fokusgrupper viste det sig, at studerende, der ser Paradise Hotel, samtidig typisk distancerer sig fra programmet, forklarer hun.

– De studerende distancerede sig fra programmet på flere måder. For det første så de slet ikke sig selv som den reelle målgruppe for programmet. En typisk formulering var: ”Jeg må jo nok indrømme, at jeg også ser Paradise Hotel.” Man erkender, at man ser det, men man er ikke ligefrem medlem af gruppen ”Jeg ser Paradise Hotel, og jeg er stolt af det” på Facebook, siger Maja Degn Leth og bladrer i sin bacheloropgave. Forsiden viser et sløret billede af to mennesker i heftig aktivitet under et lagen.

– Samtidig bruger nogle ligefrem deres uddannelsesmæssige baggrund til at fremhæve deres distance til programmet. De siger f.eks., at programmet er spændende at se ud fra et sociologisk perspektiv. De skal lige lægge en slags hinde ind, siger hun.

Lavkulturen vinder indpas

Maja Degn Leth og hendes gruppemedlemmer konkluderede på baggrund af opgavens undersøgelser endvidere, at det moderne menneske med høj status med tiden er blevet mere åbent for lavkulturelle fænomener.

– Før i tiden var det meget vigtigt, at man kun så finkulturelle programmer og brugte hele sin lørdag på DR2. Men vi kan se en tendens til, at det er blevet o.k. for højtuddannede at tænde for lavkulturelle programmer som Paradise Hotel eller De unge mødre, siger Maja Degn Leth. ■

Foto: Rort Lava Postskole/AU-foto

Druk, intriger og forbløffende lidt sex

Blomsten af dansk reality-tv, Paradise Hotel, ruller hver mandag til torsdag over skærmen. *UNivers* har mødt tre studerende til en snak om et afsnit af den populære serie.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

Fjernsynet er sat på mute, så reklamerne ikke forstyrrer hyggesnakken i den lille stue. Klokken nærmer sig 22 – tid til Paradise Hotel.

– Det er ligesom at se en parallelverden. Bestemte typer, der bliver sat i groteske situationer. Det kan der da kun komme noget godt ud af, siger Jonas på 25 år.

– Men med et Danielle Steel-filter lagt ned over det hele, supplerer Mette, 27 år, og peger på skærmen, hvor en romantisk solnedgang toner frem efter reklamerne. Kaffen damper

fra krusene, og scenen er sat: Tre kandidat-studerende fra Århus mødes for at se aftenens afsnit af Paradise Hotel.

Ingen efternavne på hotellet

I Paradise Hotel er fem piger og fem fyre lukket inde på et luksushotel i Mexico. Og ifølge Jonas laver de ikke meget andet end at drikke om aftenen og bade dagen lang.

– Og så snakke om hinanden og deres taktik for ikke at blive stemt ud, tilføjer han.

Deltagerne skal to og to danne par med hinanden, men hver mandag kommer der en ny single ind i programmet. Og det laver åbenbart

altid rav i den, så parkonstellationerne skifter løbende. Hver torsdag skal en deltager sendes ud fra den tropiske varme og hjem til den danske kulde igen.

Klip fra tropeparadiset, en azurblå pool og liggestole i solen blandes med still-billeder af deltagerne. Løftet om et indblik i intimiteten er klar fra starten: Deltagerne præsenteres kun med deres fornavn, og første glimt, vi får af dem, er i deres badetøj.

Lap dance og kaffe

– Der sker mere i et afsnit af en typisk amerikansk serie, konstaterer Kristian på 25 år undervejs. I Paradise Hotel har en grillfest udviklet sig til en omgang ”flaskehalsen peger på” med udfordringer som ”snæv en anden persons fingre” og ”giv en lap dance”. I stuen i Århus har Jonas hentet en ny kande kaffe.

– Nej, de laver absolut intet derinde, derfor bliver de små ting vigtige, siger han, da pigerne på skærmen jubler over at få lov til at rode i

”Jeg blev lokket med sex, men blev spist af med kys og snak

Maja, 27 år

to nytilkomne fyres kufferter.

Mette, der i aften har set sit første afsnit af Paradise Hotel, opsummerer oplevelsen, da kendingsmelodien klinger ud.

– Jeg må indrømme, at jeg er lidt skuffet. Alle taler ellers om, hvor saftigt det er. Jeg blev lokket med sex, men blev spist af med kys og snak, slutter hun med et smil. ■

Pernille Skou Christensen drømmer om at blive gymnasielærer i religion og dansk. Og hun tror ikke, månederne i Paradise Hotel vil sætte en stopper for hendes fremtidsmuligheder. – Jeg håber, at det er glemt til den tid. Og så skulle det jo gerne være mine kompetencer, jeg bliver ansat på.

Q&A

Hvad har været det bedste ved at deltage i Paradise Hotel?

Det er de muligheder, det har givet mig efterfølgende. For det første har det åbnet jobmuligheder i form af gæstebartenderjob, som har givet et rigtig godt supplement til SU'en. Og så fik jeg mulighed for at være med i Fangerne på Fortet, som var virkelig sjovt. Derudover har jeg mødt en masse nye mennesker, og jeg har mødt min kæreste i forbindelse med et bartenderjob.

Er der noget, du har fortrudt?

Jeg gik ind til programmet med den indstilling, at jeg hellere ville fortryde, at jeg var med, end fortryde, at jeg sagde nej. Men jeg ærgrer mig da over nogle af de ting, jeg gjorde, mens jeg var af sted. Blandt andet, at jeg havde sex foran kameraet. Det, jeg er mest ked af, er, at mine forældre er blevet inddraget. Min far er folkeskolelærer, og han har hørt en del fra sine elever.

Akademiker og Paradise-babe

For et år siden slængede AU-studerende Pernille Skou Christensen sig ved poolen i Paradise Hotel. Nu er hun tilbage ved bøgerne.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

– Hallo, hvem er det? siger stemmen i den anden ende, da *UNivers* ringer på det nummer, der angiveligt skulle tilhøre den tidligere Paradise Hotel-deltager.

– Jeg siger aldrig mit navn, når der bliver ringet fra et nummer, jeg ikke kender. Jeg er blevet lidt forsigtig, for jeg har flere gange oplevet chikane og telefonfis, forklarer hun, da hun bliver spurgt, om hun vil deltage i et interview til *UNivers*.

For selvom Pernille røg på et fly hjem fra Mexico for knap et år siden og netop har genoptaget studierne i nordisk og religionsvidenskab ved Aarhus Universitet, betyder det stadig meget at have festet og drukket sig igenem adskillige afsnit af en ultrapopulær reality-serie for øjnene af mange tusinde tv-seere.

– Jeg oplever stadig meget opmærksomhed. Efter jeg er startet på universitetet igen, har jeg kæmpet for at vise, at jeg ikke bare er en Paradise-blondine, fortæller Pernille og siger ja til interviewet.

Skrev ansøgning i en brandert

UNivers og Pernille sætter hinanden stævne i Stakladens kantine. Det er formiddag, der er stille og tomt. Pernille har knap sat sig ved bordet, før hun fortæller løs:

– Nogle veninder skrev min ansøgning i en brandert. Jeg anede intet, før jeg blev ringet

op af TV3, der spurgte, om jeg ville deltage. Jeg var smigret, men min første reaktion var nej tak. Jeg havde set programmet og havde jo også fordomme om dem, der var med.

Pernille smiler meget, mens hun snakker. Det store lyse hår, den solbrune hud og den perfekte makeup gør det nemt at genkende hende fra de utallige billeder, der florerer på nettet.

– Egentlig er jeg meget regelret og stille og rolig. Jeg er altid gået den lige vej, fortæller Pernille om sin baggrund.

Mærkeligt at se sig selv tude på tv

Ved ankomsten til det luksuriøse Mexico-hotel beslaglægges alt teknisk udstyr. Deltagerne må ikke have den mindste kontakt til omverdenen, og de må kun snakke, hvis de bærer mikrofon.

”*Det er meget hårdt psykisk at være overvåget 24 timer i døgnet.*”

AU-studerende Pernille Skou Christensen

– Her bagefter føles det surrealistisk, at jeg boede på det hotel og bare gik op i hele spillet med liv og sjæl. Det virker plat, at man sidder og tuder på tv. Men man lever i en osteklokke, og det er meget hårdt psykisk at være overvåget 24 timer i døgnet. Paradise Hotel er nok det tætteste, man kommer på et menneskeligt

eksperiment.

Martssolen skinner ind ad vinduerne i kanten. Pernille kigger ud, mens hun reflekterer over den oplevelse, der har betydet den største omvæltning i hendes liv:

– Det har været rigtig, rigtig mærkeligt at gå fra at være almindelig studerende til at blive genkendt overalt. De første måneder var det fedt, men jeg kan stadig ikke handle i Netto i mit joggingtøj, uden at folk tager stilling til mig, og jeg er egentlig ved at få nok.

Første dag på studiet som Paradise-stjerne

For Pernille handlede det hverken om berømmelse eller om at lære sig selv bedre at kende, da hun besluttede at takke ja til tilbuddet om halvanden måneds gratis ferie i Mexico.

– Jeg fik lyst til for én gangs skyld at gøre noget vildt. Jeg søgte en vild oplevelse, og det fik jeg. Og så var det superinteressant at få et indblik i så stor en tv-produktion, fortæller hun.

Men når man har drukket sig fuld og dyrket sex for åben skærm, må man leve med, at alle har en holdning til én. Også selvom man vender hjem som ganske almindelig studerende.

– Jeg var ret nervøs for at skulle starte på mit nye sidefagshold på Religionsvidenskab. Jeg er principielt ligeglad med, hvad folk tænker, men det er blevet vigtigt for mig at vise, at jeg har noget mellem ørerne. Jeg var meget bevidst om, hvad jeg sagde i starten, men det er gået rigtig fint, forsikrer hun.

Valgte bachelorvejleder fra

Selvom det kan være svært at affinde sig med fordommene, har Pernille fuld forståelse for, at folk ikke kan forene billedet af blondinen fra Paradise Hotel med den seriøse universi-

tetsstuderende. Og netop det fik hende til at tænke sig om en ekstra gang, da hun valgte bachelorvejleder.

– Jeg ville ikke skrive bacheloropgave inden for faget kultur og medier, fordi jeg tænkte, at vejlederen i det fag nok kendte Paradise Hotel.

Pernille skal i gang med pensum til næste forelæsning, for det er efterhånden blevet hverdag oven på Mexico-eventyret. Ud over job som gæstebartender i weekenderne og hemmeligt telefonnummer lever Pernille et helt almindeligt studieliv, som hun udtrykker det. Og som så mange andre følger hun selv med i denne sæson af Paradise Hotel.

– Jeg sidder da også med veninderne og bitcher over deltagerne. Man ser følelser, der bliver udbasuneret, og det er jo derfor, folk er vilde med det. Jeg distancerer mig egentlig meget fra det program, jeg selv var med i, siger Pernille med et eftertænksomt smil, mens hun tager sin store vinterjakke på og går mod læsesalen. ■

BLÅ BOG

Pernille Skou Christensen. 24 år. Født og opvokset i Langå

2005: startede på AU med hovedfag i nordisk sprog og litteratur og sidefag i religionsvidenskab

2008: tog en pause fra studierne for at deltage i femte sæson af TV3's reality-program Paradise Hotel, men røg ud af programmet efter i alt 5 uger

2009: deltog i TV3-programmet Fangerne på Fortet

”Obduktioner handler om håndelag”

Selv det mest grænseoverskridende arbejde bliver hverdag. Arne Nissen Ernst og Jan Schou er retsmedicinske teknikere på Aarhus Universitet og hjælper hvert år med at udføre flere hundrede obduktioner på Retsmedicinsk Institut.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Arne Nissen Ernst har været retsmedicinsk tekniker i 23 år. Han har set det meste og er efterhånden meget svær at ryste.

Den allerførste obduktion ligger dog ikke mere end et halvt sekunds svar-tid væk i hukommelsen.

– Det var en mandag. Lægen hed Abelone, og den retsmedicinske tekniker var Allan, som arbejdede her dengang. De begyndte at skære op, og jeg stod et godt stykke væk, for jeg skulle overhovedet ikke for tæt på. Og så kom lugten. Den lugt, der hører med, når man åbner et lig. Forrådnelsen starter jo med det samme. Jeg kan huske, at de snakkede om, hvor de havde spist på restaurant om lørdagen. Jeg tænkte, hvordan kan man snakke om mad herinde. Men der gik fjorten dage, måske en måned, så blev det også rutine for mig, fortæller Arne Nissen Ernst.

Parkerer følelserne

Arne Nissen Ernst står sammen med to kolleger for alt det praktiske omkring Retsmedicinsk Instituts obduktioner af narkomaner, mistænkelige dødsfald og drab. De tager imod

liget, når det ankommer til instituttet, sørger for at få det registreret i systemet, og de sender det tilbage til kapel eller bedemand, når undersøgelserne er overstået. Derudover står de for det praktiske under selve obduktionen, hvor de med egne ord ”skærer, saver og banker” under den ansvarlige læges supervision.

Kollegaen Jan Schou har obduceret i fire år, og selvom han ikke har problemer med at sove om natten, mener han ikke, at ordet ”rutine” er helt dækkende.

– Det vil altid være grænseoverskridende at gøre det, vi gør, ved afdøde personer. Især når det drejer sig om børn eller spædbørn. Det første halvår så jeg ofte på ansigtet og tænkte over, hvad for et liv det menneske mon havde levet, og hvordan det er endt hos os. Det er jeg holdt op med. Man bliver nødt til at parkere kassen med følelser, inden man træder ind til obduktionen, ellers kan man ikke fungere i arbejdet, siger han.

Tæt på politiet

Retsmedicinsk Institut har ansvaret for alle obduktioner i Jylland nord for Kongeåen. Bl.a. bliver alle narkomaner rutinemæssigt obduceret for at følge med udviklingen af hårde stoffer, det samme gør alle mistænkelige død-

MØD EN TAP

Teknisk Administrativt Personale eller Traditionelt Anonymt Personale? *UNivers* sætter i ny serie fokus på TAP’er, der gør en forskel. Har du lyst til at fortælle om dit arbejde – eller kender du en TAP, vi bør skrive om, så skriv eller ring til univers@au.dk eller 2338 2221.

fundne og ikke mindst Danmarks årlige 30-40 drab.

Netop drabssagerne beskriver både Arne Nissen Ernst og Jan Schou som de mest udfordrende.

– Nogle gange er vi ude på gerningsstedet, mest af alt som praktiske hjælpere til at holde lys og bære udstyr. Sammen med politiet, obducenten og retslægen står vi også for den efterfølgende obduktion. Jeg har været med til at obducere en person, hvor politiet var i tvivl om dødsårsagen. Men vores gamle cheflæges sjette sans sagde, at vi skulle undersøge dødsfaldet grundigere. Da vi obducerede, opdagede vi, at tungebenet var brækket, og at han derfor formentlig var blevet kvalt. Vi ringede straks

til politiet, og et par uger efter havde de en gerningsmand. Det er en fascinerende verden at blive en del af, siger Jan Schou.

Selv er han økonom og maskinarbejder af uddannelse, mens kollegaen Arne Nissen Ernst er mekaniker. Selvom håndværkeruddannelserne umiddelbart ligger langt fra f.eks. medicin-studiet, passer de godt til arbejdet, siger Arne Nissen Ernst.

– Obduktioner handler om håndelag, praktisk arbejde og præcision. Det er bedst, hvis man kan bruge noget værktøj, for at sige det, som det er.

Et sidste farvel

Sektionsstuen under det nybyggede Retsmedicinsk Institut i Skejby er klinisk rengjort, og intet, ud over de store stålborde med sænkede afløb og de fremlagte instrumenter, adskiller lokalet fra ethvert andet laboratorium eller enhver anden hospitalsafdeling. Det tilknyttede ligsynsrum er samtidig der, hvor pårørende enten bliver bedt om at identificere den afdøde eller har muligheden for at sige et sidste farvel, inden bedemanden kommer.

Det er netop, når de to retsmedicinske teknikere en sjælden gang møder pårørende, at den rutinemæssige obduktion forvandler sig til en personlig historie.

– Vi har ofte obduceret personen inden, og

” Det vil altid være grænseoverskridende at gøre det, vi gør, ved afdøde personer.

Jan Schou,
retsmedicinsk tekniker

der har det bare været en opgave som alt muligt andet. Men når man så møder en mor og far, der knækker helt sammen over at se deres lille dreng ligge der, bliver det pludselig virkeligt på en anden måde, siger Jan Schou, der indrømmer, at øjenkrogen en gang imellem bliver lidt fugtig.

– Det er svært at bevare facaden, når døden bliver mere nærværende. Man kan ikke stå ovre i hjørnet med facaden på, og jeg har da lagt en hånd på en skulder en gang imellem for at få en pårørende til at føle sig tryk igen. ■

HVAD UNDERSØGES VED EN OBDUKTION?

Ved en obduktion beskriver man afdødes beklædning og ydre kendetegn såsom ar, tatoveringer og læsioner. Herefter undersøger obducenten alle indvendige organer og tager vævsprøver, som kan sendes til blandt andet alkoholanalyse, bakteriologisk undersøgelse, biokemisk undersøgelse og toksikologisk undersøgelse, der kan afsløre, om blodet indeholder giftstoffer. Se mere på politi.dk og www.retsmedicin.au.dk

Arne Nissen Ernst (t.v.) og Jan Schou står for alt det praktiske omkring obduktionerne på Retsmedicinsk Institut.

Udskårne og malede dyr og planter pryder væggene i Jagtslottet. På billedet ses hallen i stueetagen.

Opsatser fra rådyr pryder en hel væg i Jagtslottet. Med sirlig – og mindre sirlig – skrift har jægere gennem tiden noteret dato og sted for, hvor dyret er nedlagt.

Pejsestuen på første sal i Jagtslottet er nu et mødelokale, der kan benyttes af ansatte ved Aarhus Universitet.

En herskabelig arbejdsplads

Det gamle gods er fredet, men DMU fik tilladelse til at opføre et topmoderne laboratorium gemt bag den trelængede hovedbygning. Laboratoriet, der stod klar til brug i 2004, anvendes blandt andet af Afdeling for Vildtbiologi og Biodiversitet (VIBI). Seniorrådgiver Thomas Kjær Christensen er i gang med at registrere et lille udpluk af de 15-20.000 vinger fra ænder, gæs, måger og snepper, som VIBI årligt modtager fra jægere. Vingerne bruges bl.a. til at vurdere, hvor mange eksemplarer der skydes af de enkelte arter.

Af Tina Lee

tleee@adm.au.dk

Her bor en adelig familie. Mon ikke de fleste tænker sådan, når de ser den velholdte Kalø Hovedgård? Men faktisk er det 50 ansatte ved Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), der hver dag kan nyde omgivelserne på Kalø Gods i det sydlige Djursland, godt og vel 30

km fra Århus. Siden slutningen af 1940'erne har godset fungeret som statslig avls- og forsøgsstation. På samme tid kom Vildtbiologisk Station til, og i dag huser de gamle bygninger to af DMU's afdelinger.

► BILLEDREPORTAGE

UNivers har besøgt en ganske særlig afdeling på Aarhus Universitet - Danmarks Miljøundersøgelser på Kalø Gods.

Herreværelset på første sal i hovedbygningen blev udstyret med moderne bekvemmeligheder. Et diminutivt pissoir blev forbundet til tagrenden, for at herren i huset nemt og bekvemt kunne lade vandet. Ifølge forskningschef Flemming Skov er pissoiret ikke længere funktionsdygtigt – det blev bevist, da en kollega testede det historiske herretoilet ved en julefrokost.

Den tyske adelsfamilie Jenisch, der ejede stedet, satte stor pris på godsets naturskønne beliggenhed og fik opført Jagtslottet i 1898 i samme stil som den 200 år ældre hovedbygning. Jagtslottet var familiens sommerresidens, når de holdt ferie i Danmark. De årlige ture til Kalø fik dog en brat afslutning i 1945, da den danske stat konfiskerede al tysk ejendom.

De engagerede pe

Egentlig synes de, at det hele går ad helvede til. Alligevel har de aldrig været mere engagerede i deres arbejde. Sådan beskriver en tidligere universitetsrektor i England stemningen og "moralen" blandt universitetsforskere i en ny bog. AU-forskere og -ledere kan godt genkende den tilsyneladende skizofrene virkelighedsopfattelse og peger på flere grunde til den.

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Det siges, at rektorerne for de engelske universiteter gerne opmuntrer hinanden med en lille fortælling, når de mødes på de bonede gulve. "Gå rundt på dit universitet", siger de til hinanden, "og spørg de første ti videnskabelige medarbejdere, du møder, hvordan den generelle stemning er i miljøet. Svaret vil næsten med sikkerhed være, at stemningen er helt i bund. Spørg dem så, hvad de arbejder med for tiden, og deres svar vil være fuld af liv, engagement og optimisme i forhold til deres igangværende projekter".

Historien fortælles i den engelske historiker David Watsons nye bog *The Question of Morale – Managing Happiness and Unhappiness in University Life*. Som forhenværen-

de rektor for University of Brighton må man formode, at Watson har førstehåndskendskab til historien. I hvert fald er han ikke i tvivl om, hvordan universitetslederne fortolker den: Det første svar, det pessimistiske, er blevet en rygmarvsreaktion, en ideologisk betinget refleks, man som kritisk forsker og akademiker nødvendigvis må udtrykke over for "udviklingen". Det andet svar, der udtrykker det positive engagement i arbejdet, er det ærlige og reelle billede af, hvordan de videnskabelige medarbejdere går og har det. De er faktisk godt tilfredse med tingenes tilstand, selv om de rutinemæssigt beklager sig over mangel på forskningsfinansiering, politisk styring, manglende indflydelse, dårlig ledelse, arbejdsrelateret stress og meget andet. Konkluderer rektorerne altså ifølge Watson.

Det går godt på trods

Måske har rektorerne noget at have det i. For de fleste systematiske arbejdspladsvurderinger (APV) og undersøgelser af arbejdsmiljøet på universiteterne i både England og Danmark viser, at forskere trives godt og som regel en del bedre end gennemsnittet på andre arbejdspladser. Sidste forår konstaterede APV'en på Aarhus Universitet, at universitetet er fyldt til randen med engagerede og tilfredse medarbejdere. Man kan derfor få den tanke, om der er tale om en særlig form for skizofreni blandt universitetsforskere. En skizofreni, der giver sig udtryk i, at de på den ene side føler sig forpligtede til at anvende deres hyperkritiske skoling til at optrælle, analysere og dekonstruere nye politiske og ledelsesmæssige initiativer og i fælles solidaritet reagere med skepsis, mistænksomhed og negativitet, mens de på den anden side faktisk aldrig har været gladere og mere engagerede i deres arbejde.

Idéhistorikeren Jens Erik Kristensen, der er institutleder på Institut for Pædagogik på DPU, kan godt genkende det billede, David Watson tegner.

– Det er tilsyneladende lidt skizofrent, men jeg tror, der er en forklaring på det. For dét, mange universitetsansatte i virkeligheden prøver at sige, er jo: Ja, det går godt, arbejdet er meningsfuldt, vi er engagerede og motiverede osv., men vi er det *på trods af*, at nogen – politikere og universitetsledere – hele tiden

forstyrrer og stresser muligheden for at koncentrere vores opmærksomhed om det, vi skal og gerne vil. Det der lille "*på trods af*" er så blot det, universitetsledere og politikere fuldstændig overser, når de ovenpå endnu en evaluering konstaterer, at det da går rigtig godt på universiteterne – og at det oven i købet skulle være *på grund af* deres rastløse initiativer, siger Jens Erik Kristensen ikke uden en vis selvkritik.

Statustab og evalueringer

Lektor i religionsvidenskab Anders Klostergaard er heller ikke i tvivl om, at Watsons beskrivelse af "den mentale tilstand" i academia også gælder på Aarhus Universitet.

– Og jeg tror sådan set også, det er let at forklare, siger han og uddyber:

– Mange forskere har i deres egen tid på universitetet oplevet en social og kulturel deroute. De har oplevet et omfattende statustab. Jeg har selv været ansat i 15 år, og bare i den korte periode kan jeg iagttage, hvordan der er blevet skåret i muligheden for at tilrettelægge sit eget arbejde, hvordan der er blevet skåret tid væk fra forskningen osv. Det er brutale fakta. Det er helt klart, at mange forskere synes, at tidsånden er imod dem og deres forskningsområde. Men derfor kan de jo sagtens mene, at deres arbejde er yderst tilfredsstillende og berigende, siger Anders Klostergaard og understreger, at han ikke selv synger med på klagesagen om det tabte akademiske paradisi.

Seniorforsker Rasmus Ejrnæs fra Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet, kalder arbejdet som forsker for et fantastisk lønarbejde, fordi man er motiveret af sin nysgerrighed og sit engagement og i princippet får løn for at beskæftige sig intenst med sin hobby.

– I de senere år er kravet om nytteværdi dog blevet stadig tydeligere, og det frustrerer mange forskere. Der er et dilemma mellem at skulle angribe komplicerede og ukendte problemstillinger og samtidig levere hurtige resultater, som straks kan publiceres eller anvendes. Det er kommet til at pine mange i deres forskningsliv, og det fremmer opportunisme frem for originalitet, siger Rasmus Ejrnæs.

Den ekstreme evalueringskultur – også internt på universiteterne – er en anden grund til den udbredte pessimisme, mener Rasmus Ejrnæs.

– Universitetsledelser og fondsbestyrelser er ikke i stand til at vurdere forskningens kvalitet uden at forstyrre forskerne i deres arbejde. Så oveni forskernes eget peer reviewsystem kommer milepæle, produktmål, midtvejsrapporter, slutrapporter, bedømmelsesprocedurer, pointsystemer, impact factors, og jeg skal komme efter dig. Men jo mere samfundet er blevet optaget af forskningens nytte, jo flere ledere har universiteterne ansat til at styre forskerne. Og jo flere ledere, jo flere strukturændringer, hvilket også er med til at ødelægge den kontinuitet, som er en forudsætning for en sammenhængende forskningsindsats, siger Rasmus Ejrnæs.

Intelligent design

Den kritik er vand på professor Verner C. Petersens mølle. Forskeren fra Handelshøjskolen har blandt andet i bogen *Vildveje i velfærdsstaten* hudflettet den hang til styring, regulering og måling, der har bredt sig i det

ssimister

offentlige, herunder på universiteterne. Ifølge ham er den generelle stemning blandt universitetsforskere præget af, at universiteterne har fået professionelle ledere på en arbejdsplads, der i bund og grund er en kollegial institution.

- Professionaliseringen af ledelsen har gjort, at vi har fået en meget lukket beslut-

”Jeg synes, at jeg har et fedt arbejde, og jeg er enormt godt tilfreds med mit arbejdsliv. Men der er samtidig mange tendenser, jeg synes går i den helt forkerte retning.”

Forskningslektor Liv Hornekær

ningsproces. Den slags skaber utilfredshed og vrede i en kollegial institution. Desuden er universiteterne i dag underlagt en styringsmodel, der er præget af en intelligent designtænkning: Man tror, at man i detaljer kan designe en optimal tilrettelæggelse af forskning og uddannelse. Det er blevet vigtigere at have regler end at tænke sig om, og på den måde føler mange forskere, at de i bund og grund er frataget ansvaret for deres arbejde.

– *Forskere lever jo af at analysere og kritisere. Men er I ikke også tvunget til at agere medspillere i forhold til nye tiltag i universitetsverdenen?*

– Jo, og der er uden tvivl også en gruppe forskere, der er begejstrede over udviklingen, og som er villige til at spille med på politikerens og universitetsledelsernes nye tiltag. De lader deres forskning styre af det, der gavner deres personlige karriere, og de forsker typisk inden for områder, der er højt prioriterede, og hvor pengene er.

Ung forsker: Utryk grundstemning

Det kunne være Liv Hornekærs forskningsområde. Den unge forskningslektor forsker i et af tidens allerhotteste forskningsfelter, nemlig nanoteknologi og overfladefysik. Her er der mange eksterne forskningsmidler at hente, og som en af de mest anerkendte og succesfulde unge forskere inden for området har hun bl.a. fået tildelt en stor ekstern forskningsbevilling fra Det Europæiske Forskningsråd. Er hun så indbegrebet af en optimistisk og tilfreds forsker, der har tidsånden med sig?

– Jamen jeg synes da, at jeg har et fedt arbejde, og jeg er enormt godt tilfreds med mit arbejdsliv. Men der er samtidig mange tendenser, jeg synes, går i den helt forkerte retning, så jeg kan sagtens nikke genkendende til det billede, David Watson tegner, siger Liv Hornekær.

Det er især finansieringen af forskningsaktiviteter, hun er stærkt utilfreds med.

– Jeg synes, det er helt vanvittigt, at vi i dag har et bevillingssystem, der gør, at forskerne hele tiden skal sørge for at skaffe eksterne midler for at have penge til at udføre deres arbejde. Jeg sidder med en stor bevilling nu, ja, men den udløber om fire år, og jeg skal allerede nu til at finde ud af, hvordan jeg skaffer midler til at videreføre min forskning. Behovet for at finde medfinansiering til alle forskningsprojekter optager meget plads i bevidstheden hos unge forskere, og det skaber i hvert fald en utryk grundstemning hos alle os, der laver eksperimentel forskning, siger Liv Hornekær.

Altid kritisk

Som leder af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har dekan Svend Hylleberg forståelse for en del af den ”grundfrustration”, der præger mange forskere.

– Jeg er ret sikker på, at den beskrivelse, David Watson giver, også gælder på Aarhus Universitet. Der ingen tvivl om, at såvel ministerier som bestyrelser og universitetsledelser i deres iver for at gøre det bedst muligt, dels gør for meget for hurtigt og dels ikke er gode nok til at informere om, hvad de gør og hvorfor, siger Svend Hylleberg.

Han minder dog også om, at det altid har ligget i den akademiske kultur at være kritisk over for alt andet end den forskning, som man selv styrer.

– For eksempel har mange altid kokketeret med, at undervisning jo desværre tog tid væk fra forskning, og man har som forsker aldrig kunnet tillade sig at være begejstret for administrative opgaver. Den slags SKAL man bare være negativt indstillet overfor. Der var

heller ikke mange, der udtrykte begejstring for deres deltagelse i den uendelige række af institutrådsmøder, der karakteriserede 70'erne og 80'erne. Ikke desto mindre tog mange med stor ildhu del i diskussionen om udskiftningen af sekretærernes skrivemaskiner, og hvordan man lavede ferieregistrering, siger Svend Hylleberg med slet undertrykt ironi.

Ofre for udviklingen

David Watsons bog giver det indtryk, at en usund offermentalitet har bredt sig blandt universitetsforskere, og den opfattelse vil Jens Erik Kristensen ikke helt afvise.

– Jeg tror, det er en ret udbredt opfattelse blandt menige forskere, at man er ofre for omstændigheder, som man ingen indflydelse har på. Og det skærper offermentaliteten, at forventningerne til, hvad en forsker skal forholde sig til og leve op til er eksploderet. Tidligere var der trods alt nogenlunde ro og fred til at beskæftige sig med det, man fandt, var vigtigt. I dag er man som forsker underlagt utallige dagsordener ovenfra. Så på sin vis er det reelt, at mange føler sig som ofre, men man må samtidig konstatere, at meget få siger fra. I stedet engagerer de sig nærmest endnu mere. For eksempel er det umuligt at få forskere til at holde den ferie, de har krav på. De er på godt og ondt endnu mere grænseløst engagerede i deres arbejde end tidligere. ■

David Watson
The Question of Morale
Open University Press
165 sider, £26,90

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE
AARHUS UNIVERSITET

KANDIDATUDDANNELSER | EFTERÅR 2010

MØD DPU'S KANDIDATUDDANNELSER

Kom til åbent hus

Århus: 20. april kl. 17.30

København: 28. april kl. 17.00

Få vejledning, svar på dine spørgsmål og kvalificér dit valg af uddannelse

Ansøgningsfrist 1. juni 2010

Læs mere om åbent hus og DPU's kandidatuddannelser inden for læring, didaktik og pædagogik på www.dpu.dk/kandidat

Uddannelserne er:

Generel pædagogik
IT-didaktisk design
Pædagogisk psykologi
Pædagogisk sociologi
Pædagogisk antropologi
Pædagogisk filosofi
Didaktik inden for dansk, matematik, materiel kultur og musikpædagogik
The European Masters in Lifelong Learning: Policy and Management (MALLL)

Præst starter terapigruppe

Studerterpræsten på Aarhus Universitet har startet en terapigruppe for studerende, som er ved at gå til i præstationsræset.

Af Tina Skogstad Lee

tlee@adm.au.dk

Forestil dig, at du hele tiden vil være den bedste. Du siger nej tak til fester og caféture, fordi du ikke vil komme bagud. Men selvom du yder optimalt, fortæller din indre stemme dig hele tiden, at du kan gøre det endnu bedre.

Sådan er den indre virkelighed for mange studerende. Men i virkeligheden er det at ville yde det optimale og være perfekt på alle områder et ideal, der er umuligt at leve op til. Og bagsiden af medaljen er en voldsom følelse af utilstrækkelighed, fortæller Jens Munk, studenterpræst på Aarhus Universitet. Han har opdaget, at præstationskravet er et grundproblem hos størstedelen af de studerende, som henvender sig til ham. Derfor har han oprettet et terapihold til studerende med perfektions-trang og utilstrækkelighedsfølelse.

– Vi har nemt ved at glemme os selv og gå

helt op i præstationen, og hvordan vi tager os ud i andres øjne. Det er et overlevelsesinstinkt at tage sig så perfekt ud som muligt. Derfor handler næsten alle mine samtaler om det, siger Jens Munk.

Forløsende effekt

Jens Munk oprettede den første terapigruppe i efteråret. Det er svært at vide, præcis hvor stor en effekt den har haft, men studenterpræsten er ikke i tvivl om, at terapien hjælper deltagerne.

– Jeg kan mærke allerede efter de første 20 minutter, hvor de studerende fortæller om de problemer, som har fyldt så meget i deres liv, at det har en helt utrolig forløsende effekt. De føler sig lettede og glade. De opdager, at andre har samme problemer som dem selv.

Og de studerende er ikke alene med deres problemer. I Aarhus Universitets egen undersøgelse af de studerendes studiemiljø fra 2007

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Præstationskulturen fylder meget mere, end da Jens Munk læste.

– Dengang gav det prestige, hvis du rejste rundt i Indien i et halvt år. I dag er fokus på at klare eksamener.

angav 13 procent, at de ofte eller altid følte sig stressede, men næsten halvdelen følte, at de ikke kunne nå igennem alle de bøger og opgaver, som studiet krævede.

– Du skal acceptere, at du sjældent slipper optimalt ud af alle situationer. Det betyder ikke, at du ikke skal præstere noget. Det betyder, at hvis du starter med at acceptere dig selv, så præsterer du på en dybere og mere solid måde, end hvis du hele tiden skal overgå selv, samtidig med at du kritiserer dig selv, siger Jens Munk.

Et gratis supplement

Studerterpræsten er ikke altid første stop, når studerende søger hjælp. Nogle lider af kronisk depression, social fobi og angst, de har været

eller er i behandlingssystemet. De bruger Jens Munk som et supplement.

– Jeg er jo gratis og har ikke så lang ventetid som andre steder. Nogle studerende bliver ved med at komme til mig, fordi de finder ud af, at de får noget ud af vores samtaler. ■

OM TERAPIGRUPPEN

Studerterpræstens første terapigruppe startede op i efteråret med 6-7 deltagere. Forårets selvhjælpsgruppe har 10 deltagere. I løbet af en uge hjælper Jens Munk mellem 10 og 15 studerende med problemer.

VINDMØLLEPARK

Miljøvenlige alternativer til traditionel energi skal helst kunne holde til lidt af hvert. Derfor har vi brug for nye talenter, der ikke mister pusten. Som graduate i Energinet.dk kan du se frem til at udfolde din faglighed i krydsfeltet mellem samfundsnytte, moderne energipolitik og internationalt samarbejde. Sammen med nogle af landets allerbedste hoveder kommer du nemlig til at sætte dit præg på nogle af de største anlægsprojekter i Danmarks historie. Har du lyst til at være helt uundværlig? Så tjek energijob.dk.

coreworkers.dk

Skru op for mulighederne Bliv graduate i Energinet.dk

Er du nyuddannet økonom, it-specialist eller stærkstrømsingeniør? Så kan du måske være en af de 6 nye graduates, Energinet.dk byder velkommen i Fredericia og/eller Ballerup den 1. september 2010. Du kommer i turnus i tre forskellige afdelinger, der matcher din uddannelse og dine interesser, og fra start får du ansvar for dine egne opgaver, mens du videreuddanner dig, fx til projektleder. Vi garanterer dig en stejl læringskurve – og en travl hverdag.

Læs mere på energijob.dk, eller ring til Trine Holm i vores HR-afdeling på tlf. 76 22 43 94 eller mobil 23 33 89 48. Vi skal have din ansøgning senest d. 23. april 2010.

ENERGINET.DK
helt uundværlig

Mentorordning

Der findes en række forskellige mentorordninger på Aarhus Universitet. Det er institutterne og fakulteterne selv, der udbyder og tilrettelægger forløbene. Kontakt derfor dit institut eller fakultet for at høre, hvad det har at tilbyde.

Fælles for alle AU-studerende er mentorordningen cand.selv – cand.mentor, som udbydes af Career Development under AU. Her matches en studerende og en mentor ud fra den studerendes uddannelse og jobønske og mentorens jobfunktion. Læs mere på www.au.dk/mentor

KARRIERE

Læs om nuværende og tidligere studerende, der er gået utraditionelle veje for at få en spændende karriere.

Foto: Rort Lova Pooske/AU-foto

Heidi Bo Kjeldbjerg peger på netværk som den største gave ved at have en mentor:

– Mentor kommer ofte selv fra universitetet og sidder som regel i en lederstilling. Så den dag, man er færdig, har man pludselig en håndfuld indflydelsesrige mennesker, man kan ringe til.

Mentorordning en succes

På Handels- og IngeniørHøjskolen i Herning (AU-HIH) har man lavet omfattende mentorordninger for de studerende. Og det kan mærkes på efterspørgslen af de færdiguddannede kandidater.

Af Louise Debois
ldn@adm.au.dk

Få en mentorvirksomhed, og få forbedret dine jobmuligheder. Sådan lyder budskabet fra Handels- og IngeniørHøjskolen i Herning (AU-HIH). Her tilknyttes studerende en mentorvirksomhed, som de samarbejder med i forbindelse med deres projektopgaver. Nogle studerende deler flere år af deres studietid mellem universitetet og mentorvirksomheden, hvor de får faglig sparring og coaching af mentorer, der ofte selv er akademikere. Det er AU-HIH, der står for at matche studerende med mentorer og virksomheder, og mentorordningen kan aflæses direkte på jobstatistikken, fortæller lektor Jørgen Mouridsen, der er ansvarlig for mentorordningen på AU-HIH:

– Stort set alle studerende, der har været igennem vores mentorordning, står med et job den dag, de er færdige.

Leg med lego

Heidi Bo Kjeldbjerg læser Global Management and Manufacturing ved AU-HIH på syvende semester, som er det afsluttende semester i hendes ingeniøruddannelse. På tredje semester fik hun mulighed for at få LEGO Koncernen som sin mentorvirksomhed, og siden har hun brugt halvdelen af hvert semester samt et praktiksemester på at løse konkrete opgaver for LEGO Koncernen i virksomhedens forskellige afdelinger. I øjeblikket laver hun afgangsprøve – i samarbejde med LEGO Koncernen, selvfølgelig. Hun mener, at mentorordningen er noget af det bedste ved uddannelsen:

– Det er en helt unik mulighed for at prøve sig selv af i forskellige virksomhedssammenhænge. Man får udbygget og udfordret mange forskellige kompetencer, forklarer hun.

Giver faglig selvtilid

Heidi Bo Kjeldbjerg har blandt andet beskæftiget sig med procesoptimering internt i LEGO Koncernen, og hun har været med til at fremstille en ny serie af legoklodser. Men det er ikke den helt konkrete arbejds erfaring fra afdelingerne, hun peger på som det mest lærerige ved mentorordningen.

– Det giver meget stor faglig selvtilid at have prøvet sig selv af i en virksomhed. Når jeg læser jobannoncer i dag, bliver jeg ikke skræmt. Tværtimod. Jeg er ikke i tvivl om, at jeg kan mit kram, for jeg er blevet testkørt, konstaterer Heidi.

Enormt ressourcekrævende

Til sommer kan Heidi Bo Kjeldbjerg kalde sig bachelor, men stillingsannoncer er ikke længere noget, hun bruger tid på. Hun har nemlig allerede fået arbejde:

– Jeg er blevet tilbudt et job i en af LEGO Koncernens udviklingsafdelinger, hvor jeg blandt andet skal arbejde med strategisk produktudvikling og produkters påvirkning af omgivelserne. Jeg er faktisk gået i gang, fortæller hun begejstret.

Jørgen Mouridsen bekræfter, at mentorordningen er en ubetinget succes. Men det er samtidig enormt ressourcekrævende at finde mentorer og virksomheder til de studerende, og han kan derfor godt forstå, at andre enheder på AU ikke tilbyder et lignende omfattende mentorprogram.

– Vi har valgt at satse strategisk på det, men især efter finanskrisen kræver det meget at finde tilstrækkeligt med mentorer, forklarer han.

Alle AU-studerende kan få en mentor

Men det er faktisk muligt for alle AU-stude-

rende at få en mentor. Career Development under AU udbyder mentorordningen cand.selv – cand.mentor. Her kan studerende få tildelt en mentor, der gennem tre møder fungerer som karriererådgiver, inspirator og coach. Men kun ganske få benytter sig i øjeblikket

af tilbuddet, og det er rigtig ærgerligt, mener Lotte Eskildsen, som er hovedansvarlig for ordningen.

– Vi får rigtig gode tilbagemeldinger fra studerende, der har haft en mentor. De bliver klogere på sig selv og bliver mere afklarede omkring, hvad de vil med deres studium. Og så får de studerende udvidet deres netværk, siger hun og opfordrer alle interesserede til at henvende sig. ■

HANDELSHØJSKOLEN
AARHUS UNIVERSITET

LEDELSE I EN KRISETID

Morgen-ASB præsenterer gratis oplæg på Handelshøjskolen
PERSPEKTIV, VIDEN OG INSPIRATION TIL MORGENKAFFEN

Hør 9 forskeres bud på, hvordan du som leder kommer sikkert igennem den økonomiske krise
– med et bæredygtigt og innovativt fokus.

Morgen-ASB på Handelshøjskolen er en række gratis oplæg, der strækker sig over 9 mandage fra den 15. marts til den 7. juni 2010.

Mød op på Handelshøjskolen og få frisk viden til kaffen

Live streaming - følg med på nettet eller mobilen

Netværk på Linked in med øvrige deltagere

PROGRAM OG TILMELDING PÅ WWW.ASB.DK/MORGENASB

Overvejer du en ph.d.?

DTU annoncerer året rundt ph.d.-stipendier inden for blandt andet miljø, matematik, fysik, informatik, kemi, bioteknik, kemiteknik, elektronik, kommunikation, rumforskning, konstruktion, produktion, byggeri, transport og life science.

For tiden har vi bl.a. følgende ledige ph.d.-stipendier:

Risø DTU:

Wake effects of large offshore wind farms - a study of mesoscale atmosphere and ocean feedbacks

Ansøgningsfrist: 15. marts

DTU Management:

Three PhD Scholarships in Product/Service-Systems (PSS) Development in the Maritime Industry

Ansøgningsfrist: 15. marts

DTU Mekanik:

Characterization and testing of multifunctional surfaces

Ansøgningsfrist: 15. marts

DTU Veterinærinstituttet:

PhD scholarship in fish immunology and virology

Ansøgningsfrist: 15. marts

DTU Veterinærinstituttet:

PhD scholarship in bacterial fish diseases

Ansøgningsfrist: 15. marts

DTU Elektro:

Advanced Synthetic Aperture Ultrasound Imaging

Ansøgningsfrist: 20. marts

DTU Kemi:

Nanoscale Electrocatalysis for Chemical and Biological Sensors

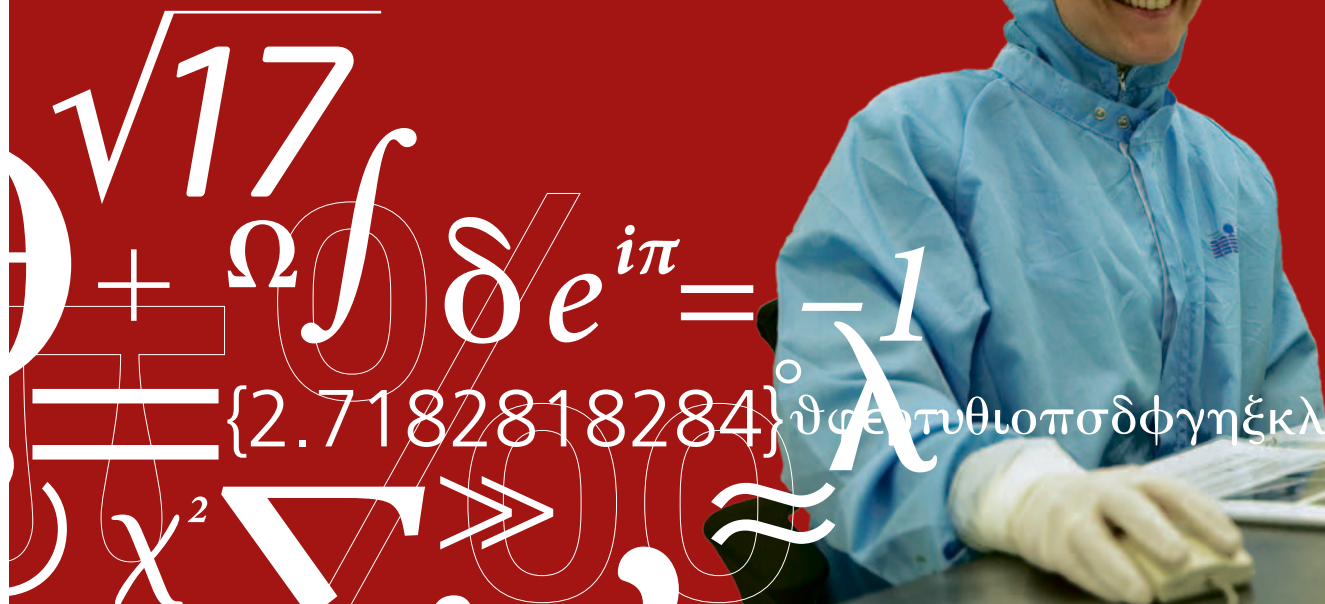
Ansøgningsfrist: 22. marts

Risø DTU:

PhD in Polymer Photovoltaics / Polymer Solar Cells

Ansøgningsfrist: 31. marts

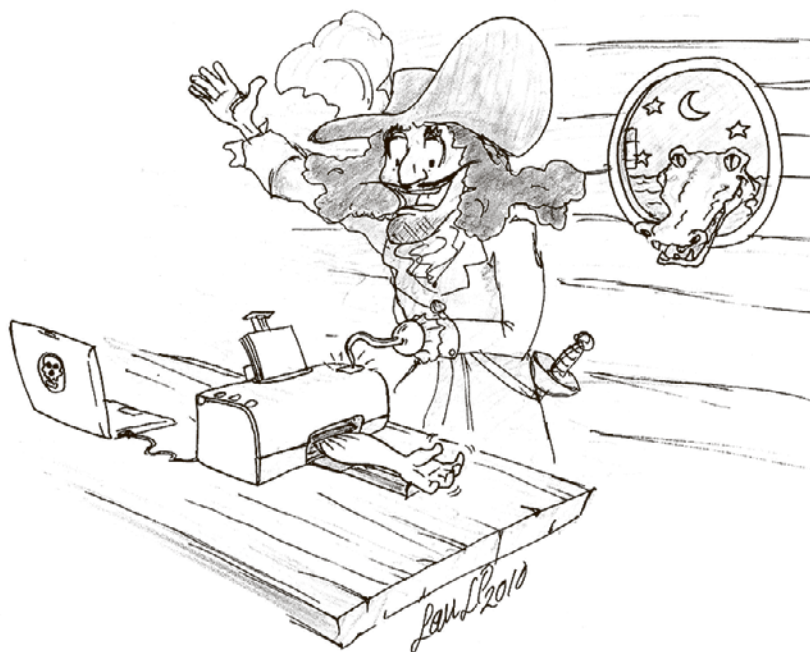
Hold øje med vores hjemmeside
www.dtu.dk
- måske er der et ph.d.-studium,
som interesserer dig.

FRIT EN FØRSKER

Udnyt den store hjernemasse på Aarhus Universitet

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Spørgsmål:

Jeg har hørt, at der findes 3-d-printere.

Er det rigtigt, og hvordan virker de?

(Esben Ravn, specialestuderende, Historie)

Svar:

Lektor Marianne Graves Petersen, Datalogisk Institut:

– Det er helt rigtigt, at der findes 3-d-printere. Men det er ret nyt, at de er blevet kommercielt tilgængelige. En 3-d-printer kan printe en model, der er tegnet i et 3-d-program på en computer. I stedet

for, at der kommer et stykke papir ud, som vi er vant til, kommer der en hel figur ud, som man kan tage og føle på. En 3-d-printer bruger oftest gips, og den fungerer på den måde, at der bliver limet et ganske tyndt lag gips på af gangen, hvilket betyder, at den kan printe meget detaljeret. Den starter simpelthen i den ene ende af modellen, og så bygger den ovenpå i helt tynde lag. Kan man 3-d-printe alt?

– I øjeblikket bruges printerne meget af arkitekter og industrielle designere til at printe modeller af f.eks. bygninger. Hidtil har disse faggrupper skullet bygge alle deres modeller i hånden, men nu er det muligt at printe dem direkte fra computeren. Det er en

revolution for dem, der arbejder med formgivning. Men i princippet kan man printe alt, hvis bare man har en digital model af det – også modeller af virkelige mennesker. Så man kan få en tro gipskopi af sin kæreste, hvis man savner vedkommende. Jo, der er store perspektiver i det her.

Er det en del af den 3-d-bølge, som har ramt de danske biografer?

– Nej, jeg tror nu ikke, det er en del af en modebølge. I biograferne bruger man 3-d-briller, og der virker 3-d-formatet rent visuelt på en skærm, hvor man får fornemmelsen af dybde. 3-d-printeren derimod spytter virkelige, fysiske objekter ud i den anden ende. ■

Dating fremmer karrieren

Torsdag den 18. marts er der praktikDating – det årlige arrangement, hvor studerende kan finde den rigtige praktikplads til efteråret.

Af Tina Lee

tlee@adm.au.dk

Frygter du for den dag, hvor du er færdiguddannet, og du ikke aner, hvad du skal bruge din uddannelse til? Et praktikophold kan være med til at aflive din frygt. Tager du til praktikDating torsdag den 18. marts, kan du få hjælp til at finde din fremtidige karriere og blive klogere på, hvad erhvervslivet forventer af dig. Projektzone.dk – universitetets praktik- og projektbørs – står bag arrangementet.

Ifølge Robert Børlum-Bach, konsulent på Projektzone.dk, er praktikDating en af de eneste muligheder på universitetet for uformelt og gratis at møde erhvervslivet.

– Der kommer 20 forskellige virksomheder, og de har alle efterårets praktikopslag med. Fokus er på praktik, men man kan også skabe kontakter og måske finde et studiejob.

Arrangementet henvender sig især til studerende fra fag som filosofi, idéhistorie og psykologi, hvor den fremtidige karriere måske ikke står tegnet knivskarpt i horisonten.

– Netop her kan praktikDating hjælpe med at stille skarpt på, hvad man kan bruge sin uddannelse til, siger Robert Børlum-Bach.

Det var godt at få sat ansigt på

Thea Hahn Tougaard, der læser statskundskab på 9. semester, var til praktikDating sidste år. Hun vidste allerede inden, hvilke praktikste-

der hun var interesseret i.

– Jeg var ret afklaret og havde planlagt at tale med konsulentfirmaer til praktikDating. Men det var godt at få sat ansigt på de mennesker, man skal søge hos og spore sig ind på, om opgaverne er det, man forventer.

Thea Hahn Tougaard fik blandt andet sat ansigt på konsulentfirmaet Capacent, hvor hun nu har været i praktik i en måned.

Hun har følgende gode råd til læsere, der vil besøge PraktikDating:

– Det er en god idé at forberede sig inden praktikDating, så du kan stille målrettede spørgsmål. Samtidig kan der være kø hos de enkelte virksomheder. Hvis du på forhånd har undersøgt, hvilke virksomheder du kunne være interesseret i at søge hos, kan du gå efter dem først.

Der er rift om de dygtigste studerende

Capacent har haft en stand på praktikDating de seneste tre år for at gøre de studerende opmærksomme på virksomhedens eksistens.

– Vi vil have nogle af de skarpeste studerende som vores praktikanter, og det kræver i første omgang, at de kender til os, siger seniorkonsulent hos Capacent Mads Hovgaard Steffensen, som også er Thea Hahn Tougaards praktikvejleder.

Arbejdet som praktikant hos Capacent min-

Foto: Jesper Raaij/AU-foto

PraktikDating tiltrak sidste år 200-300 praktikinteresserede studerende.

der meget om det, man kommer til at udføre som fuldbyrdet konsulent.

– Vores praktikanter er en uundværlig del af det daglige arbejde. Det kan vi mærke, at de sætter pris på. Både at opgaverne er meget varierede, men også at praktikanterne udfører et reelt stykke arbejde på lige fod med konsulenterne. ■

Praktikant og arbejdsgiver svarer på spørgsmål om praktik på AU's Facebook-side.

PraktikDating finder sted i Vandrehallen torsdag den 18. marts 2010 fra kl. 14.00-16.30, Nordre Ringgade 4.

ER DER NOGET, DU UNDRER DIG OVER?

I hvert nummer af *UNivers* svarer AU-forskere på alverdens spørgsmål. Send dit spørgsmål til univers@au.dk eller sms det til tlf. 2338 2221. Så finder redaktionen en forsker, der kan svare på det.

OM PRAKTIK

Praktikophold er ofte ulønnede – så du skal stadig leve af din SU.

Opholdet erstatter almindelig undervisning på universitetet og kan godskrives med et varierende antal ECTS-point. Studievejledningen kan oplyse om reglerne for lige netop dit fag.

Fødselsdag i væksthuset

1. marts fejrede Studentervæksthus Århus sin første halvårsfødselsdag. Siden åbningen har alle studerende ved Aarhus Universitet kunnet få hjælp til at afprøve deres indre iværksætterånd. Studerende, der har mod på at starte egen virksomhed, kan få vejledning til at komme i gang. Og studerende uden en konkret idé kan få afklaret, om de har en iværksætter i maven. For tiden huser væksthuset 50 studerende fordelt på 34 selvstartede virksomheder. De var alle inviteret med til at fejre begivenheden på ægte fødselsdagsmaner med lagkage, guirlande og fødselsdagssang.

Foto: Roar Lava Paaske/AU-foto

Og vinderen er ...

Redaktionen fik i alt 120 forslag til det nye avisnavn – TAK til alle – og Univers blev foreslået af flere. Blandt andet af Morten Bjerring, postdoc ved Kemi, der nu kan glæde sig til at åbne seks gode flasker vin og skåle for sin opfindsomhed. Her følger hans begrundelse:

"Kære Redaktion
Mit bud på det nye avisnavn er: Univers.
Et godt navn behøver egentlig ikke at blive forklaret, men lige for at slå tanken bag navnet fast:
'Uni' symboliserer det nye Aarhus Universitet som en samlet enhed.
'Vers' indikerer avisens skrevne form. Derudover giver navnet jo klare associationer til ordet universitet samt giver udtryk for, at avisen ikke er hæmmet af mindreværds-komplekser".

Slankere universitet på vej

Aarhus Universitet er under forandring. En ny proces skal undersøge, hvordan universitetet får mere samarbejde mellem de forskellige studier og institutter.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Hvis du går og hygger dig på dit hjemlige institut og tror, at det vil eksistere i al evighed, kan du godt tro om igen. Universitetet har netop indledt den såkaldte "faglige udviklingsproces", der formentlig vil betyde grundlæggende ændringer i

universitetets struktur. Et foreløbigt pejlemærke i processen er, at de ni hovedområder – Aarhus Universitets ord for fakulteter – bliver reduceret til mellem tre og fem. Samtidig skæres kraftigt i antallet af institutter og centre. Arbejdet med at slanke universitetet skal blandt andet få forskerne og studierne

til at samarbejde mere effektivt på tværs af de gamle grænselinjer mellem institutter og fakulteter.

Studerende op af stolene
Benjamin Bilde Boelmand er styrelsesmedlem i Studenterrådet. Han er overbevist om, at processen vil få de studerende op af stolene.
– Jeg er sikker på, at de studerende har lige så meget faglig stolthed som det videnskabelige personale. Derfor er det ikke ligegyldigt, hvis man ændrer strukturen og f.eks. lægger fakulteter sammen. Samtidig

vil forandringerne påvirke vores uddannelser og muligvis også vores fremtidige jobmuligheder, siger han og tilføjer, at Studenterrådet under alle omstændigheder vil holde universitetet op på sit ansvar om at udbyde optimale uddannelser.

Beslutning til sommer
Første etape af den faglige udviklingsproces begyndte i februar. Her mødtes universitetets ledere i fire store grupper, såkaldte "familier", for første gang. Grupperne var organiseret efter, hvilke institutter der havde mest til fælles, og var opdelt i henholdsvis den humanistiske, den samfundsvidenskabelige, den natur-

videnskabelige og den sundhedsvidenskabelige familie. Næste skridt i processen var, at rektoratet og dekanerne mødtes i marts og diskuterede deres forventninger til en fremtidig organisering. Her slog de blandt andet fast, at universitetet skal søge imod en struktur med de nævnte tre til fem hovedområder og 25-30 institutter og centre frem for de nuværende cirka 70. Processen kører frem til sommer, hvor den bliver forelagt bestyrelsen.

Hvad mener du om den faglige udviklingsproces? Skriv din kommentar på www.au.dk/univers
Læs mere om hele processen på www.medarbejdere.au.dk/fu

Studiedagbog fra den kulturelle front

Et møgfald på læsesalen og glemt eksamens-tilmelding. Det er ikke nok til at slå kunsthistorie-studerende Line Kanstrup Nielsen ud. Ikke når ugen ellers byder på installationskunst og duft af forår.

Mandag
Klart en af de mandage, som burde gentages: Tid til at komme sig over weekendens strabadser (WhoMadeWho-koncert) og herefter tid til at gøre alt det, man ikke når, selvom man har haft fri en hel weekend. Jeg er til møde i Kunsthistories foredragsforening Mobil om eftermiddagen. Læsning til faget Aktuel kulturpolitik om aftenen.

Tirsdag
Trods en del påmindelser om at huske eksamens-tilmelding slår lynet ned i mig på Statsbibliotekets læsesal. JEG HAR GLEMT DET. Jeg styrter op på Institut for Æstetiske Fag og mødes her af en smilende sekretær. Hun bliver noget stram i betrækket, da jeg kryber til korset og fortæller, hvad jeg har svedt ud. Jeg skal søge om dispensation for at kunne tage mine eksaminer. Øv!

Til gengæld fremragende forelæsning i Aktuel kulturpolitik. Vi diskuterer den nye kulturminister Per Stig Møllers udtalelser i Jersild Live. Diskussionen tager udgangspunkt i Piero Manzonis værk *Merde d'artiste* (for de uindviede: kunstnerens afføring i en dåse), som på ny har bragt sindene i kog.

Aftenen går med idéudvikling til eksamen i faget Kultur, Institution og Formidling sammen med min læsemakker Freja. Ingen aftensmad før meget sent. Får dog fikset mig en hurtig omelet med rucola og stank af olivenolie omkring 23.30.

Onsdag
Vågner op til skønt solskin. Det er begyndt at dufte af forår (det bilder jeg mig i hvert fald ind). Politiken lå, hvor den skulle, på min dørmåtte. Jeg læser pligtopfyldende lederen, og hvad forsiden ellers byder på, og går så målrettet efter kultursektionen. Jeg tilbringer dagen på Statsbibliotekets læsesal og oplever at få skældud af en antropologistuderende: "Undskyld mig, men er du snart færdig med det bolsje?! Og er du sød ikke at spise flere?" "Ja", siger jeg utilpas. Voldsom udvikling af håndsved. Dilemma: Jeg vil ikke flytte mig for at slippe for hende. Men jeg vil heller ikke smide det forholdsvis store stykke slik ud (en sur kamel fra Stakladens slikbiks). Jeg vælger at forholde mig fuldstændig i ro og ikke rykke hverken bolsjet på tungen eller mig selv så meget som en millimeter. Et møgfald er og bliver et møgfald, også når det bliver hvisket på en læsesal.

Torsdag
Mødes med læsegruppen kl. 08.15 – før Satan får træsko på (eller hvordan det ordsprog nu lyder). Efter læsegruppemøde når jeg lige at læse de sidste par tekster til morgendagens undervisning. Herefter til Århus Kunstbygning og se udstilling med tøserne fra studiet. Det er den finske kunstner Jaakko Niemeläs udstilling *GRID – models of unexpected*, som består af stedspecifikke installationer. Da jeg er en sucker for installationskunst, er jeg glad og opløftet resten af dagen.

Fredag
Undervisning. Jeg beslutter i fællesskab med pigerne fra studiet at tage til Efterklang-koncert senere i denne måned på Voxhall. God beslutning. Dagens absolutte højdepunkt er, da jeg får øje på små erantis, der kæmper sig op af jorden. Det er forår i Århus!

Line Kanstrup Nielsen, kunsthistoriestuderende på 4. semester

New minister says no to private universities

The plans to set up private Danish universities have been shelved, says Charlotte Sahl-Madsen, Denmark's new Minister for Science, Technology and Innovation.

This constitutes a U-turn in relation to her predecessor Helge Sander, who proposed the idea of private universities competing on an equal footing with public-sector Danish universities. In the Danish newspaper *Information* the new minister says that there are more important things on the agenda than establishing private universities in Denmark, and that collaboration with the business community can be promoted without the need for such universities.

"We don't need them – our current universities are already hard at work in this area," says Charlotte Sahl-Madsen.

Charlotte Sahl-Madsen

Foto: Søren Hytting

UNivers in the form of an English newsletter

You can keep up to date with the international pages in the latest issue of *UNivers* by subscribing to our newsletter service.

Once a fortnight when the paper is published we will send you a mail with links to the English-language stories (the full text) and to the whole paper as a PDF and Emagazine.

The newsletter will be issued at the same time as an electronic version of the whole paper is posted on our homepage, giving you the chance to be among the first to read the English pages of *UNivers*.

Register for the newsletter from *UNivers* at au.dk/univers

Your International Student Journalist – an Introduction

By David Langran

dl@adm.au.dk

Time for a quick introduction. My name is David, and I am to be your guide to all things international for the foreseeable future. I am a British student currently studying for a Master's degree in International Studies, and I've been living in Denmark for around seven months now. Back home I lived in a sleepy country village in south-east England, about 30 minutes north of the coast – pretty, but not the most exciting place to grow up.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Why Denmark?

The answer to the question "Why Denmark?" is pretty straightforward – firstly, I knew I wanted to study International Studies or something similar, and it seemed like a bright idea to study my degree abroad. Secondly, my parents lived in Denmark some 30 years ago and often talk about how much they enjoyed their time here. Lastly, there are no fees for studying here, whereas the cost of a Master's degree in England is very high, more than off-setting the increased cost of living in Denmark.

A safe choice

I will freely admit that Denmark was a safe choice for a Brit, with the two countries having a lot in common. Our national stereotypes mostly match up – reserved with

those we don't know (at least until we're full of beer), appalling weather, bad food, and so on. Also, if I struggle with the language I can rely on being able to be understood in English. For international students, the fact that Denmark offers a lot of courses in English, without the high costs of studying in a country where English is the first language, is a major draw.

Anything else?

Other than studying for my degree and writing for *UNivers*, I am trying to get the hang of Danish. I'll be here for two years at least so I felt it was only polite to at least try and learn to talk with the Danes in their own language – even though I don't think I'll ever be able to say 'rødgrød med fløde'. ■

University Funding – the Great Debate

With debates on university fees raging across Europe, *UNivers* sets out to investigate their consequences, and what they could mean for Denmark.

By David Langran

dl@adm.au.dk

Student protests against the privatisation of higher education have been seen across Europe. Here in Denmark, the principle of free education is under pressure, with AU's vice-chancellor, Lauritz B. Holm-Nielsen, suggesting that Danish universities might have to introduce fees in the future in order to compete internationally. But the majority of Danish students are not willing to sacrifice free education. Katrine Pape Granvig, studying International Studies here at AU, typifies the attitude of many:

"I'm strongly attached to the idea of free education – I really like the fact that your financial background has no impact on whether you go to university or not," she says. She would also need to see a "real improvement" in the quality of her education before she would consider paying fees.

Her views are supported by research from the London School of Economics which suggests that the fees in Britain put off poorer students, contributing to a level of

Foto: Lars Kruse/AU-foto

social mobility far below that of Denmark.

A better education?

Supporters of fees have argued that paying for university means that more funds can be invested in improving education. Private American universities, with their huge tuition fees, are able to Hoover up the best academic talent through sheer financial clout, and dominate world university tables as a result. However, US student Rachel West, also from International Studies, feels that the sacrifice made for this illustrious position is too great, saying that:

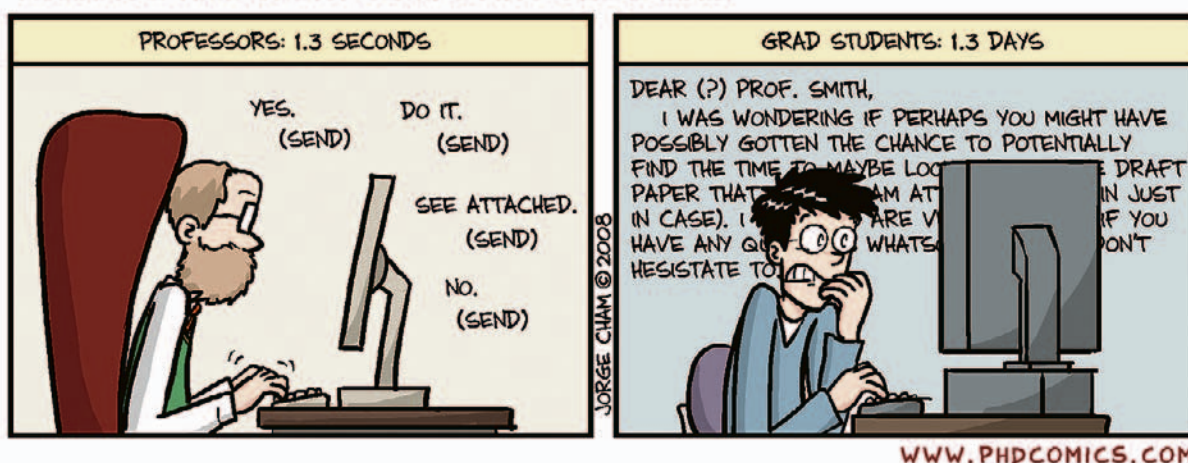
"If you want to go to a university that can charge \$40,000 a year, but you can't afford it, then you're pretty much out of luck – there are a lot of students who are forced to go to uni-

versities they don't really want to go to because of money."

She also says that despite paying around \$15,000 a year for her degree there, her education here in Denmark, where she pays a lot less, is just as good.

British universities may lead European university league tables, but the rankings hide the fact that the British government deliberately gives more money to high-performing universities, which helps to maintain their rankings. However, the many universities who aren't ranked suffer as a result, and there is a considerable gap between the "haves" and "have-nots". The crown jewels of the British university system may shine brightly, but their success hides the fact that the general standard of British education is not improved by charging fees. ■

AVERAGE TIME SPENT COMPOSING ONE E-MAIL

NEW COMIC STRIP ABOUT UNIVERSITY LIFE

Jorge Cham has a PhD in mechanical engineering, specialising in robots, and he is a former research professor at the California Institute of Technology. He's also world famous for his comic strip about university life. Each month 4.5 million people visit his homepage to read "Piled Higher and Deeper", as the comic strip is called.

AARHUS UNIVERSITET

”Forandringer er ikke nødvendigvis af det onde.”

Læs om faglig udviklingsproces side 4-7

UNivers

STUDENTER-
SIDERNE

Præget af Paradise

Er Paradise Hotel bare lavkulturel underholdning, eller kan vi lære noget af at se det? Få svaret, når *UNivers* kigger nærmere på den populære

reality-serie. Læs også portrættet af Pernille Skou Christensen, en tidligere deltager, der nu er tilbage som studerende på AU. **LÆS SIDE 13**

Lort på dåse og forår i luften

Kunsthistoriestuderende Line Kanstrup Nielsen har en travl hverdag. Se, hvordan hun tackler en uge med glemt eksamenstilmelding og alt for tidlige læsegruppemøder på **SIDE 22**

Få en mentor, og få et job

Succesfuld mentorordning på Handels- og Ingeniør-Højskolen i Herning giver de studerende faglig sikkerhed og knytter værdifulde bånd til erhvervslivet. **SIDE 19**

News in English

Get closer to Aarhus University. Read the news summary for international staff on page 2, and the summary for international students on **SIDE 23**.

